KURAN'IN HAYATA SUNDUĞU GÜZELLİKLER

...Biz Kitabı sana, her şeyin
açıklayıcısı, müslümanlara bir
hidayet, bir rahmet
ve bir müjde olarak indirdik.
(Nahl Suresi, 89)

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Haziran 1999
İkinci Baskı: Aralık 2000
Üçüncü Baskı: Eylül 2001
Dördüncü Baskı: Ekim 2005
Beşinci Baskı: Ocak 2006
Altıncı Baskı: Ağustos 2006

ARAŞTIRMA
YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A. Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset
100 Yıl Mahallesi MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

w w w . h a r u n y a h y a . o r g - w w w . h a r u n y a h y a . n e t

İ Ç İ N D E K İ L E R

OKUYUCUYA

Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi

üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

Tüm insanlara gönderilmiş olan Kuran'ın insan hayatına sunduğu güzelliklerden haberdar mısınız? Allah'ın tüm insanlara gönderdiği Hak Kitap'ı ne kadar tanıyorsunuz?

Kuran'da insanlara, neden yaratıldıkları, ne amaçla var edildikleri, bu amaç doğrultusunda nasıl yaşamaları gerektiği, kulluk görevini ne şekilde yerine getirecekleri ve bunu yaptıkları ya da yapmadıkları takdirde kendilerini nasıl bir sonun beklediği bildirilir. İnsanlar, güzele, doğruya, temize ve ebedi mutluluğa çağrılır. Kuran, Allah'ın kullarına bir rahmet, bir hidayet, bir rehber olarak yolladığı Hak Kitap'tır. Allah Kuran'ın bu özelliklerini pek çok ayetinde bildirir:

Andolsun, onların kıssalarında temiz akıl sahipleri için ibretler vardır. (Bu Kuran) düzüp uydurulacak bir söz değildir, ancak kendinden öncekilerin doğrulayıcısı, herşeyin 'çeşitli biçimlerde açıklaması' ve iman edecek bir topluluk için bir hidayet ve rahmettir. (Yusuf Suresi, 111)

Bu, kendisinde şüphe olmayan, muttakiler için yol gösterici olan bir kitaptır. (Bakara Suresi, 2)

Kuran, her döneme hitap eden bir kitaptır. Kuran'da insanın yaşamı boyunca ihtiyaç duyacağı ana konuların tümü mevcuttur. İbadetler, Müslümanda olması gereken ruh hali, güzel ahlak, ani durumlar ve zor anlardaki güzel tavır, bedenen ve ruhen sağlıklı yaşamanın yolları, ölüm anı, hesap gününde yaşanacak olan olaylar, ardından insanları bekleyen cennet ve cehennem, Allah'ın kullarına gönderdiği bu kitapta yazılıdır.

Kuran, hükümlerin ve güzel ahlaka dair bilgilerin yanısıra insanın tüm yaşamına yönelik tavsiyeler, işaretler içeren, çeşitli insan karakterlerini tanıtan ve bunun gibi pek çok konuda müminlere yol gösteren bir kılavuzdur. Allah bir ayetinde Kuran'ın bu özelliğini şu şekilde vurgulamıştır:

...Biz Kitabı sana, herşeyin açıklayıcısı, müslümanlara bir hidayet, bir rahmet ve bir müjde olarak indirdik. (Nahl Suresi, 89)

Kuran'a uyan ve ayetlerde bildirilen tavsiyeler doğrultusunda yaşam sürenler ise yalnızca müminlerdir.

Allah insanı yaratmış ve Kendi Katı'ndan göndermiş olduğu Kuran vasıtasıyla ona, her konuyla ilgili en faydalı çözümleri açıklamış, ihtiyaç duyacağı her türlü yol gösterici bilgiyi vermiştir. Dolayısıyla herhangi bir konuyu incelerken, Allah'ın ayetlerine ve ayetlerin gösterdiği düşünce metodlarına göre davranmak esastır. Bir insan ne kadar

tecrübeli olursa olsun veya ne kadar yüksek bir kültür seviyesine ulaşırsa ulaşsın, bilgisi yine de sınırlı kalır. Çünkü tüm bilgi Allah'a aittir, insan ancak O'nun dilediği ve takdir ettiği kadar bilgiye sahip olabilir.

(Melekler) Dediler ki: "Sen yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın." (Bakara Suresi, 32)

Bu sebeple, dünya hayatında güzel bir yaşam sürmek isteyen kişi, herşeyin en doğrusunu bilen ve herşeyin yaratılışı Kendisi'ne ait olan Allah'ın indirdiği Kuran doğrultusunda bir yaşam tarzını benimsemelidir. Bu sayede kişi, düşünen ve Allah'tan korkan insanlara mahsus olan "akıl"a sahip olur, son derece şerefli bir hayat yaşar, mutlu ve huzurlu olur, hepsinden önemlisi böyle bir kişinin yaşamının büyük bir anlamı olur ve daha bunlar gibi türlü güzellikleri birarada yaşar. Yapması gereken yalnızca, Allah'a ve Kuran'a tam bir teslimiyet içerisinde olmak, bununla birlikte Kuran'ın emir ve tavsiyelerini ve bunların altında gizlenen incelikleri araştırmak, görmek ve hayata geçirmektir.

Bu çalışmadaki amaç, Kuran'ın işaret ettiği manaları ele almak, bunlarda insan hayatı için faydalı olan noktalara dikkat çekmektir. Bunun yanısıra Kuran ile düşünmenin, Kuran'a göre davranmanın ve hayatı Kuran doğrultusunda yaşamanın ne şekilde olacağının kavranmasına vesile olabilmektir.

KURAN’DA İŞARET EDİLEN GÜZEL DAVRANIŞLAR

İnanan bir insanın ruh halini, tavırlarını, üstün ahlakını Allah pek çok ayetinde tarif etmiştir. Müminlerin içlerinde taşıdıkları Allah korkusu, hiçbir kuşkuya yer vermeyen kuvvetli imanları, daima Allah’ın rızasını aramaları, her olayda Rabbimize güvenip dayanmaları, tevekkülleri, kararlılıkları, şevkleri, ahirete kesin bilgiyle inanmaları, güvenilir olmaları ve bunlar gibi sahip oldukları pek çok üstün özellik Kuran’da bildirilmiştir. Ayrıca Allah’a iman eden bir insanın adaleti, şefkati, alçak gönüllülüğü, itidali, sabrı, Allah’a teslimiyeti, boş sözden yüz çevirmesi ve bunlar gibi pek çok ahlaki özelliği de ayetlerle övülmüştür.

Kuran’da, detaylarıyla tarif edilen mümin modelinin yanısıra, geçmiş dönemde yaşamış müminlerin hayatları, onların davranışları, konuşmaları ve olaylara gösterdikleri tepkilerden, Allah’a ettikleri dualardan verilen örnekler de vardır. Allah bu örneklerle, müminler için beğendiği tavırlara dikkat çekmiştir.

Kuran’dan uzak bir toplumun (cahiliye toplumu) bakış açısıyla değerlendirildiğinde, makbul olan davranışlar zamana, şartlara, kültürlere, geleneklere, olaylara ve kişilere göre değişkenlik gösterebilir. Ama Kuran’a uyan bir insan için, zaman, mekan, ortam ya da şartlar ne kadar değişirse değişsin, ideal mümin modeli değişmez. İmanlı bir insan her zaman Allah’ın Kuran’da tarif ettiği ve işaret ettiği doğrultuda davranarak güzel tavırlar sergiler.

Bu bölümde, Allah’ın ideal olarak gösterdiği tavırlardan örnekler verilecektir. Ancak Kuran’da çok geniş bir biçimde anlatılan tüm mümin özelliklerine değil, bu güzel ahlak özelliklerini detaylandıran inceliklere ve “gizli mesajlar” şeklinde bildirilen hikmetlere dikkat çekilecektir.

Temizlik Anlayışı

Temizlik, Allah’ın bir hükmüdür ve müminlerin ruhlarına ve yaratılışlarına en uygun olan davranış şeklidir. Bu nedenle bir ibadet olarak uyguladıkları temizlik, müminlere bir yandan da çok büyük bir zevk ve rahatlık verir. Allah müminlerin maddi ve manevi her yönden temiz olduklarına pek çok ayetinde dikkat çekmiştir. Kuran’da müminlerin temizliği ile ilgili dikkat çekilen detaylardan bazıları şunlardır:

Ruhta Yaşanan Temizlik

Kuran’da dikkat çekilen temizlik anlayışı, cahiliye toplumunun bu konudaki kavrayışından ve uygulamalarından oldukça farklıdır. Kuran'a uygun bir temizlik öncelikle ruhta yaşanır. Kuran’a uygun olmayan tüm ahlak özelliklerinden, tüm mantık

örgülerinden ve yaşam tarzından tam anlamıyla uzaklaşıp arınmak, kişiye manevi bir temizlik sağlar.

Temizliğin bu ilk aşaması akılda meydana gelen açıklık ve berraklık ile kendini gösterir. Kuşkusuz bu son derece önemli bir özelliktir. İnsanlar ruhlarında yaşadıkları arınmışlığı maddi ve manevi olarak hayatlarının her safhasına taşır ve bu şekilde de ahlaklarında oluşan temizliği dışa yansıtmış olurlar.

Manevi temizliğe sahip olan bir insan, aklından ve vicdanından her türlü kötülüğü uzaklaştırmıştır. Kuran'dan habersiz kimselerin son derece normal karşılayarak yaşadıkları kin, kıskançlık, zalimlik, bencillik gibi birtakım çirkin özellikleri ruhunda asla yaşamaz. Yüksek bir ahlaka özendiği için, yüksek bir ruha sahiptir. Bu nedenle müminler sadece dış görünümlerine değil, içlerinde yani ruhlarında yaşadıkları temizliğe de önem verirler. Cahiliyenin bütün pisliklerinden arınmış bu davranış şeklini kendileri yaşadıkları gibi etraflarında da yaşatmaya çalışırlar.

Fiziksel Temizlik

İnanan bir insanın dünyada oluşturmak istediği ortam cennet ortamının benzeridir. Allah'ın cennette olacağını vaat ettiği herşeyi müminler dünyada da mümkün olduğu kadar yaşamaya çalışırlar. Nitekim cennetle ilgili haber verilen detaylardan biri de oradaki insanların fiziksel temizlikleridir. Cennete bulunan insanlardan söz eden ayetlerde onların "…sanki (her biri) 'sedefte saklı inci gibi tertemiz, pırıl pırıl" oldukları haber verilmiştir. (Tur Suresi, 24) Ayrıca cennette insanlar için "tertemiz eşler" bulunduğu da pek çok ayetle müjdelenmiştir. (Bakara Suresi, 25)

Kuran'da Allah Hz. Yahya için "… temizlik (de verdik)…" diyerek müminlerin temizliğine dikkat çekmiştir. (Meryem Suresi, 13)

Kılık-Kıyafet Temizliği, Bakımı

Kuran'da yalnızca, müminlerin beden temizliğine değil, üzerlerine giydikleri kıyafetlerin de temiz olmasının gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Ayette şöyle bildirilmektedir:

Elbiseni temizle. Pislikten kaçınıp uzaklaş. (Müddessir Suresi, 4-5)

Temizlik ve bakım konusunu önemli kılan bir başka yön de, kişinin hem kendisine hem de müminlere olan saygısını yansıtmasıdır. Duyduğu bu derin saygı, itinayı da beraberinde getirir. Mümin sadece pislikten kaçınmakla kalmaz, içinde yaşadığı derin saygıyı vurgulayan incelikler de sergiler. Örneğin bir insan çok temiz bir kıyafet giyerek de karşısındaki insana olan saygısını gösterebilir. Allah Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

Ey Ademoğulları, her mescid yanında ziynetlerinizi takının... (Araf Suresi, 31)

Bu ayetten de anlaşıldığı gibi müminlerin daima temiz ve bakımlı olmaları ve her konuda olduğu gibi en iyisini aramaları Allah'ın beğendiği bir tavırdır. Aksi bir hal ancak cahiliye toplumunun insanlarına özgüdür.

Burada unutulmaması gereken önemli bir nokta vardır. İnsanlar genellikle toplum içinde önemli gördükleri kişilerin karşısında bakımlı olmayı, kendilerini beğendirmeleri gereken ortamlarda kendilerine özen göstermeyi tercih ederler. Oysa mümin, Kuran ahlakının gereği olarak başkaları için değil, Allah'ın beğendiği bir tavır olduğu ve kendisinin de doğal olarak en rahat ettiği tavır bu olduğu için temizliği ve bakımı uygulamaktadır.

Mümin cennete layık görülen bir insandır ve dünyada da cennetteki temizliği, güzelliği gerek kendi üzerinde gerekse çevresinde oluşturmaya çalışır.

Yaşanan Yerlerin Temiz Tutulması

Kendilerini ve giyimlerini temiz tutan müslümanlar, aynı şekilde yaşadıkları ortamların düzenine de son derece titizlik gösterirler. Kuran'da bu konuda verilen örneklerden birisi Hz. İbrahim ile ilgilidir. Allah Hz. İbrahim'e Kabe'yi, orada ibadet edecek olan müminler için temiz tutmasını emretmiştir:

Hani Biz İbrahim'e Evin (Kabe'nin) yerini belirtip hazırladığımız zaman (şöyle emretmiştik:) "Bana hiçbir şeyi ortak koşma, tavaf edenler, kıyam edenler, rükua ve sücuda varanlar için Evimi tertemiz tut. (Hac Suresi, 26)

Ayetin ifadesinden de anlaşıldığı gibi, Allah bu temizliğin öncelikle o mekanı kullanacak ve orada Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla ibadet edecek olan kimseler için yapılmasını bildirmiştir. Bu nedenle Hz. İbrahim'den sonra gelen tüm müminler de aynı onun uyguladığı gibi, Allah'ın bu buyruğu doğrultusunda, müminlerin yaşadığı mekanları temiz, estetik ve göze en hoş gelecek şekilde muhafaza etmelidirler.

Üstelik Kuran'da bildirilen temizlik anlayışı cahiliye toplumlarında yaşanandan çok farklıdır. Allah müminlerin maddi ve manevi, her yönden "tertemiz" olmalarını ister. Yani müminlerin yaşadığı klasik anlamda bir temizlik değil, çok detaylı, ince ince düşünülerek yapılan bir temizliktir.

Kuran'da cennet hayatına ilişkin olarak yapılan tasvirler de, müminler için bu konuda yol göstericidir. Cennet ortamı, dünyada karşılaşılan her türlü kirden arındırılmış, her detayın kusursuz bir düzen ve uyum içerisinde bulunduğu, güzelliklerle dolu, tertemiz bir mekan olarak anlatılır. İşte müminler de bu tasvirler doğrultusunda, dünya şartlarında sahip oldukları imkanlarla cenneti andıracak mükemmellikte ortamlar oluşturmak için çaba harcarlar. Bu çaba, müminlerin cennete olan özlemlerinden kaynaklanır.

Yiyeceklerin Temiz Olması

Müminlerin, bu ahlaklarının bir gereği olarak titizlik gösterdikleri bir başka konu da yiyeceklerin temiz olanlarını seçmeleridir. Bu, Allah'ın Kuran'da müminler için bildirmiş olduğu bir emridir. Bu konuya dikkat çeken pek çok ayetten birkaçı şöyledir:

Size rızık olarak verdiklerimizin temizinden yiyin (dedik)... (Bakara Suresi, 57)

Ey insanlar, yeryüzünde olan şeyleri helal ve temiz olarak yiyin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Gerçekte o, sizin için apaçık bir düşmandır. (Bakara Suresi, 168)

Allah müminlerin temiz yiyecekleri seçtiklerine Ashab-ı Kehf'ten bahsettiği kıssada da işaret etmiştir. Ayetlerde Kehf ehlinin alışverişte temiz yiyeceklere yöneldiği şöyle haber verilmiştir:

... Dediler ki: "Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir; şimdi birinizi bu paranızla şehre gönderin de, hangi yiyecek temizse baksın, size ondan bir rızık getirsin... (Kehf Suresi, 19)

Bu konu, "Kuran'da tavsiye edilen yiyecekler" bölümünde daha geniş bir biçimde incelenecektir.

Hareket Etmenin, Yıkanmanın ve Su İçmenin Sağlık Kazandırıcı Yönü

Kuran'da dikkat çekilen davranışlardan biri de, Hz. Eyüp'e gelen bir vahyi anlatan ayetlerde gizlidir:

Kulumuz Eyyub'u da hatırla. Hani o: "Herhalde şeytan, bana kahredici bir acı ve azap dokundurdu" diye Rabbine seslenmişti. "Ayağını depret. İşte yıkanacak ve içecek soğuk (su," diye vahyettik). (Sad Suresi, 41-42)

Hz. Eyüp'e şeytanın vermiş olduğu sıkıntı ve rahatsızlığa karşılık Allah'ın bildirdiği tavsiyelerden biri "ayağını depretmesi"dir. Ayette geçen bu ifade hareket etmenin, spor yapmanın faydalarına işaret ediyor olabilir.

Spor esnasında, özellikle bacak kasları gibi uzun kasların hareket ettirilmesi (izometrik hareketler) ile kan dolaşımı hızlanır, hücrelere giden oksijen miktarında artış olur. Bunun sonucunda kişinin üzerindeki bitkinlik yok olur, toksit maddelerin vücuttan atılmasıyla da kişi dinçleşir.[1] Aynı zamanda vücut mikroplara karşı çok daha dirençli bir hale gelir. Düzenli egzersiz yapan kişiler geniş ve temiz damarlara sahip olurlar. Bu da damarların tıkanmasını, dolayısıyla kalp hastalıklarını önleyici etki yapar.[2] Ayrıca düzenli yapılan egzersiz, kan şekerinin dengesini sağlayarak şeker hastalığını önleyici rol oynar. Sporun karaciğer üzerindeki olumlu etkileri, "iyi kolesterol" diye adlandırabileceğimiz kolesterol seviyesini yükseltir.[3]

Ayrıca ayakların çıplak olarak yere vurulması vücutta birikmiş statik elektriğin boşaltılmasında çok etkili bir yöntemdir. Bu yöntem vücut için bir nevi topraklama vazifesi görür.

Bunun yanında ayette dikkat çekildiği gibi yıkanmanın da vücuttaki statik elektriğin atılmasında en etkili yöntem olduğu bilinmektedir. Yıkanmayla birlikte vücutta oluşan fiziksel temizliğin yanında gerilim ve sıkıntı da azalır. Bu nedenle yıkanmak, hem stres hem de ateşli hastalıklar başta olmak üzere, birçok fiziksel ve psikolojik rahatsızlık üzerinde iyileştirici etkiye sahiptir.

Ayette, yıkanmaya ek olarak bir de su içilmesi tavsiye edilmiştir. Suyun vücudun her organı üzerinde oluşturduğu faydalar gözardı edilemeyecek kadar fazladır. Ter bezleri, mide, bağırsaklar, böbrekler, cilt ve bunlar gibi daha pek çok organın sağlığı, suyun vücuda yeterli miktarda alınmasına bağlıdır. Bu konuda meydana gelebilecek bir rahatsızlığın telafisi de yine suyla yapılan takviye ile mümkün olur. Bitkinliğin, yorgunluğun ve uyku halinin aşılması da yine vücuttaki su miktarının artırılması ve böylece düzenli olarak toksit maddelerden arınılması sağlanarak gerçekleşir.

Her biri beden ve ruh sağlığımız için hayati önem taşıyan bu tavsiyelerin birarada uygulanması ise, en ideal sonucu verecektir.

Kuran'da Tavsiye Edilen Yürüyüş Modeli

Kibirli insanlar kendi üstünlük iddialarını ne kadar fazla vurgularlarsa, toplum içerisinde o kadar çok takdir toplayacaklarını zannederler. Bunun için yürüyüş, konuşma, bakış gibi hareketlerinde abartılı ve dikkat çekici tavırlara başvururlar. Söz konusu insanların özellikle yürüyüş şekillerinde bu iddianın izlerini görmek mümkündür.

Allah, Kuran'da böbürlenerek yürümenin çirkin bir davranış olduğuna, Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütleri anlatan ayetlerde dikkat çekmiştir:

İnsanlara yanağını çevirip (büyüklenme) ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez. (Lokman Suresi, 18)

Bir başka ayette de müminler böbürlenerek yürümekten şöyle sakındırılırlar:

Yeryüzünde böbürlenerek yürüme; çünkü sen ne yeri yarabilirsin, ne dağlara boyca ulaşabilirsin. (İsra Suresi, 37)

Allah bu ayetleriyle büyüklük taslayıp böbürlenen insanları sevmediğini bildirmiş ve böyle bir tavırdan sakınmayı hatırlatmıştır. Unutmamak gerekir ki Şeytan'ın Allah'ın huzurundan kovulmasının nedeni, onun kibiridir. Kendisinin, tüm diğer yaratılmış varlıklardan üstün olduğu iddiasında bulunmuştur. Bunu düşünen bir müminin ise, şeytanın taşıdığı kibiri andıracak herhangi bir tavrı göstermesi mümkün değildir.

Hiç kimse kibirli insanlardan ve onların yanında bulunmaktan hoşlanmaz. Böbürlenerek yürüyen ve üstünlük iddiasında bulunan bir kimsenin de, aslında tüm insanlar gibi çeşitli eksikliklere ve acizliklere sahip olan sıradan bir insan olduğu herkes tarafından bilinir. Dolayısıyla kibirli insanlar büyüme arzusu içinde oldukları halde amaçlarına ulaşamaz, aksine küçük ve gülünç durumlara düşerler.

Kuran'da, bir yandan böbürlenerek yürümekten sakınmaya dikkat çekilirken, bir yandan abartı ve gösterişten uzak bir yürüyüş şekli tavsiye edilmiştir. "Yürüyüşünde orta bir yol tut..." ayetiyle, Allah mütevazi bir yürüyüş şeklinin doğru olduğunu haber verir. (Lokman Suresi, 19) Mütevazi olan insan Allah'ın emrine uyarak, tüm tavırlarında

olduğu gibi yürüyüşünde de orta bir yol tutmakla Allah Katı'nda da, müminlerin gözünde de makbul bir konuma gelir.

Allah'ın Tavsiye Ettiği Ses Tonu

Bir insanın olumlu ve dengeli bir karakter yansıtmasında, yürüyüşü kadar kullandığı ses tonu da önemli bir yer tutar. Sesin olumlu ya da olumsuz yönde kullanılabilmesi tamamen kişinin sahip olduğu ahlakla doğru orantılı bir konudur. Allah'ın mümin kullarına bu konudaki tavsiyesi, Kuran'da Hz. Lokman'ın ağzından şöyle aktarılır:

"… Sesinden de (yüksek perdeleri) eksilt. Çünkü, seslerin en çirkin olanı gerçekten eşeklerin sesidir." (Lokman Suresi, 19)

Ayetteki örnekte bahsedildiği gibi, bağırarak konuşan bir insanın karşı tarafta oluşturduğu etkinin olumlu olması beklenemez. Yüksek bir sesle, bağırarak konuşmak hem yorucu, hem de rahatsızlık verici bir tavırdır. Allah böyle bir sesi eşek sesine benzeterek bu konuya dikkat çekmiştir.

Ancak burada bir konuya daha değinmek gerekir. Burada söz konusu olan sesin kullanılış şeklidir. Kulağa hoş gelebilecek bir ses bile, kötü bir ahlak ile birleştiğinde son derece itici ve rahatsız edici olabilirken çok güzel olarak nitelendirilemeyecek bir ses, Kuran ahlakı ve ruhu ile çok olumlu bir şekil alabilir. Örneğin güzel bir ses, sinirli ve kibirli bir kimsenin kullanımında itici ve dayanılmaz bir şekil alır. Böyle bir kişi çevresi ile sürekli olarak bir çatışma halinde olduğu için hayatı şikayet etmekle, tartışmakla geçer. Bu nedenle de sesi, bu negatif karakterin etkisi ile çirkinleşir.

Bunun yanında, pozitif bir karakter içerisinde olan bir kimse, çok güzel olmayan, sıradan bir sese dahi sahip olsa, bu kesinlikle göze batmaz ve gösterilen ahlakın etkisiyle kulağa hoş gelir. Güzel ahlaklı bir mümінin herşeyden önce, her tavrı asil, nezaketli, alçak gönüllü, barışçı ve çözümcüdür. Hayata olan olumlu bakış açısı nedeniyle son derece canlı, neşeli ve hareketlidir. İşte ancak Kuran ahlakının yaşanmasıyla ortaya çıkabilecek olan bu mükemmel yapı, kişinin sesine de yansır.

Nezaket Anlayışı

Kuran'da işaret edilen konulardan biri, müminlerin son derece nezaketli olmalarıdır. Ancak bu nezaket anlayışı, halk arasında bilindiği şeklinden oldukça farklıdır. Her insanın ailesinden, çevresinden öğrendiği ve daha sonra da eğitimine, kültürüne göre şekillenen bir nezaket anlayışı vardır. Ancak bu, toplumun her kesimine ve her kültür yapısına göre değişiklik gösterir. Kuran ahlakıyla kazanılan nezaket anlayışı ise bunların tümünün üzerindedir. Herşeyden önce böyle bir nezaket anlayışı kişilere, ortama ve şartlara göre değişmez. Kuran'ın nezaket anlayışını yaşayan mümin, karşısındaki insanı hataları olsa da Allah'ın bir kulu olarak görür ve konuşma üslubu,

davranışları son derece nezaketli olur. İnsanlara karşı patavatsız bir tavır göstermekten, her türlü kabalıktan, nezaketsizlikten uzak durur. Allah Kuran'da insanlara karşı iyilikle davranmayı, güzel söz söylemeyi teşvik etmiştir:

Hani İsrailoğullarından, "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, anneye-babaya, yakınlara, yetimlere ve yoksullara iyilikle davranın, insanlara güzel söz söyleyin, namazı dosdoğru kılın ve zekatı verin" diye misak almıştık. Sonra siz, pek azınız hariç, döndünüz ve (hala) yüz çeviriyorsunuz. (Bakara Suresi, 83)

Kuran'da haber verilen nezaket anlayışının asıl dikkat çeken özelliği bunun kayıtsız şartsız yaşanıyor olmasıdır. Pek çok olumsuzluk biraraya gelse de; hastalık, yorgunluk, zorluk söz konusu olsa da; karşısındaki insan zengin, fakir ya da esir olsa da mümin güzel ahlaktan, nezaketten taviz vermez. Allah bu yüksek ahlakı müminlere aynı ayette şöyle öğütlemiştir:

... anneye-babaya, yakınlara, yetimlere ve yoksullara iyilikle davranın, insanlara güzel söz söyleyin... (Bakara Suresi, 83)

Kuran'a göre, nezakette titiz olunması gereken noktalardan biri de anne ve babaya karşı olan tavırlardır. Allah onlara karşı iyilikle davranılmasını emrettikten sonra bu konuda nasıl bir hassasiyet gösterilmesi gerektiğini de şöyle tarif etmiştir:

Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle-davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. (İsra Suresi, 23)

Görüldüğü gibi iyi davranış emredilmekle beraber insanlara bu konuya hassasiyet göstermeleri için de detaylı bir örnek verilmiştir.

Anne-babaya saygı ve hürmet göstermenin önemi Kuran'da Yusuf Suresi'nde çarpıcı bir örnekle vurgulanmıştır. Kardeşlerinin kendisini küçük yaşta iken bir kuyuya atması üzerine ailesinden uzun zaman ayrı kalan Hz. Yusuf, yıllarca zindanda kaldıktan sonra Allah'ın kendisine olan yardımı sayesinde, Mısır'ın hazinelerinin başına getirilmiştir. Ve bunun ardından da ailesini Mısır'a kendi yanına getirtmiştir. Yusuf peygamberin uzun bir aradan sonra anne ve babasıyla olan ilk karşılaşması Kuran'da şöyle anlatılır:

Böylece onlar (gelip) Yusuf'un yanına girdikleri zaman, anne ve babasını bağrına bastı ve dedi ki: "Allah'ın dilemesiyle Mısır'a güvenlik içinde giriniz." Babasını ve annesini tahta çıkarıp oturttu... (Yusuf Suresi, 99-100)

Ayette bildirildiği gibi Hz. Yusuf önemli bir makama sahip olduğu halde, anne ve babasına karşı son derece tevazulu bir tavır sergilemiştir. Onları kendisine ait olan tahta çıkartıp oturtarak da kendilerine duyduğu saygı ve sevgiyi ifade etmiştir. Hz. Yusuf bu tavırlarıyla hem kendi güzel ahlakını hem de annesine ve babası Hz. Yakup'a duyduğu saygı ve hürmeti göstermiştir.

Kuran'da İşaret Edilen Misafir Ağırlama Adabı

Kuran ahlakını benimsemiş bir mümin için misafir ağırlamak değerli bir ibadet ve güzel ahlakın ortaya konulabileceği fırsatlardan birisidir. Bu nedenle müminler, çoğu cahiliye insanının aksine misafiri güzellikle karşılarlar.

Cahiliye toplumunda misafir, çoğu kişi tarafından genellikle maddi ve manevi bir külfet olarak algılanır. Çünkü insanlar bu ağırlamayı Allah'ın rızasını kazanacak ya da güzel ahlak sergileyecek bir ortam olarak değil, toplumsal bir gelenek ya da sosyal bir zorunluluk olarak yerine getirirler. Bu konuda ancak ve ancak menfaat sağlama ihtimali onlar için şevklendirici olur.

Bu konuda Kuran'da dikkat çekilen noktalardan biri, misafire sunulacak olan manevi güzelliğe ilişkindir. Mümin, ağırlayacağı kimselere öncelikle saygı, sevgi, huzur ve güleryüz sunar. Bunlar olmadan yalnızca ikrama dayalı bir ağırlama hoşnut edici olmaz. Kuran'da öncelikle manevi güzelliğe önem verilmesinin vurgulandığı ayetlerden biri Nisa Suresi'nde yer alır:

Bir selamla selamlandığınızda, siz ondan daha güzeliyle selam verin ya da aynıyla karşılık verin. Şüphesiz, Allah herşeyin hesabını tam olarak yapandır. (Nisa Suresi, 86)

Görüldüğü gibi Kuran ahlakında güzel davranışlarda bulunma konusunda bir yarış söz konusudur. Müminin daha misafiri karşılarken verdiği selam da bunun bir örneğidir.

Misafir ağırlamayla ilgili olarak, Kuran'da dikkat çekilen ikinci konu ise misafirin rahat ettirilmesidir. Kuran'da bu noktada işaret edilen tavır ise, öncelikle misafirin tüm muhtemel ihtiyaçlarının, ağırlayacak kişi tarafından özenle düşünülmesi ve onun söylemesine ve hissettirmesine gerek kalmadan bu ihtiyaçların karşılanmasıdır. Bu tavrın en güzel örneklerinden biri Hz. İbrahim'in konuklarından bahsedilen kıssada yer alır. Bu ayetlerde bir yandan Hz. İbrahim'in karşılaştığı bir olay haber verilirken, bir yandan da Kuran'da işaret edilen misafir ağırlama adabının detaylarına dikkat çekilir:

Sana İbrahim'in ağırlanan konuklarının haberi geldi mi? Hani, yanına girdiklerinde: "Selam" demişlerdi. O da: "Selam" demişti. (Haklarında bilgim olmayan) Yabancı bir topluluk. Hemen (onlara) sezdirmeden ailesine gidip, çok geçmeden semiz bir buzağı ile (geri) geldi. Derken onlara yaklaştırıp (ikram etti); "Yemez misiniz?" dedi." (Zariyat Suresi, 24-27)

Yukarıdaki ayetlerde ilk dikkat çeken şey misafire karşı olan ikramın sezdirmeden yapılmasının daha güzel olduğudur. Çünkü misafir olan kişi çoğu zaman nezaketinden dolayı karşı tarafa ihtiyaçlarını hissettirmez. Hatta çoğu zaman da ince düşünceli davranarak kendisine yapılacak olan ikramları engellemeye çalışır. Böyle bir kişiye örneğin bir ihtiyacı olup olmadığı sorulacak olsa büyük olasılıkla olmadığını söyleyecek ve teşekkürle karşılık verecektir. Bu durumda da Kuran ahlakına göre gösterilecek olan en uygun tavır, ikramın sezdirilmeden yapılması, kesinlikle konuğun kendisine sorulmadan, herşeyin ince ince düşünülerek hazırlanıp sunulmasıdır.

Yine bu ayetlerde işaret edilen bir başka güzel tavır da, söz konusu ikramın gecikmeden yapılmasına yöneliktir. Böyle bir tavır herşeyden önce kişinin, misafirin varlığından duyduğu memnuniyeti ifade eder. Çünkü ikramın ayette de bahsedildiği gibi "hemen", "çok geçmeden" yapılmış olması, kişinin karşı tarafa hizmet etme ve ağırlama konusundaki tevazusunu ve şevkini ortaya koyar.

Zariyat Suresi'ndeki bu ayetlerden çıkarılabilecek bir başka uygun tavır ise şöyledir: Hz. İbrahim evine gelen konukları tanımadığı halde yapabileceği ikramın en iyisini yapmaya çalışmış ve hemen giderek "semiz bir buzağı" ile geri dönmüştür. Hz. İbrahim'in misafirlerine sunduğu yiyecek türü ettir. Etin en lezzetlisi, en sağlıklısı ve en besleyicisi de en "semiz" olanıdır. Öyleyse misafir ağırlanırken malzemelerin en tazesi, en kalitelisi ve en lezzetlisi seçilerek, özenli bir biçimde hazırlanmalıdır, ki bu ayetin bir işaretidir.

Ayrıca Allah bu ayette etin de makbul ve tavsiye edilen bir ikram olduğuna dikkat çekmiştir.

KURAN'DA İŞARET EDİLEN AKILCI ÖNLEMLER

Akıl, Kuran'da sık sık dikkat çekilen ve sadece müminlere ait olan bir özelliktir. Ancak insanlar akıl ile zekayı genellikle birbirine karıştırırlar. Zeki insanların aynı zamanda akıllı da olduklarını düşünürler. Oysa akıl, Allah'ın inananlara verdiği, doğruyu yanlıştan ayırmaya, her konuda en doğru teşhis ve çözümleri üretmeye yarayan bir anlayıştır. Zeka ile değil, kişinin imanının derinliği ile doğru orantılıdır. Allah pek çok ayetinde inkarcıların, "akletmeyen bir topluluk" olduklarından bahseder.

Aklın seviyesi ise özellikle ani olaylarda ve karmaşık durumlarda gösterilen tepkiyle açığa çıkar. Allah'ın varlığını ve dinini derinlemesine kavrayamayan, dolayısıyla akıl yönünden güçlü olmayan kişilerin bu tip durumlardaki tepkileriyle, güçlü imana sahip kişilerin tepkileri kıyaslandığında akıl farkı çok açık görülür. Müminler ani olaylar karşısında son derece itidalli tavırlar gösterir, karmaşık görülen olayları akıllarını kullanarak çok kısa sürede ve en güzel biçimde çözümlerler. Çünkü Allah'ın "doğruyu yanlıştan ayıran" bir kitap olarak indirdiği Kuran'ı çok iyi bilir ve yaşamlarının her aşamasında Kuran'daki hükümler doğrultusunda hareket ederler.

Kuşkusuz ki her insan, dikkat ve akıl kullanmayı gerektiren bir durumla karşı karşıya kaldığında çeşitli çözümler üretebilir ve muhtemel zararları önleyici tedbirler alabilir. Ancak bunların hiçbiri Kuran'da Allah'ın insanlara sunduğu çözümler kadar kesin, köklü ve kalıcı değildir. Çünkü Kuran'ı sonsuz ilim sahibi Allah indirmiştir. Kuran'da gösterilen doğrultuda hareket eden müminler ayetin ifadesiyle "sağlam bir kulba" tutunmuş olurlar ve her işlerinde isabetli sonuçlar elde ederler.

İşte bu bölümde, Kuran'da çeşitli işaretler şeklinde anlatılmış olan ve inananlara yol gösteren akılcı önlemleri inceleyeceğiz.

Başlanacak Bir İşin Her Aşamasının Önceden Düşünülmesi

Bir işe başlarken çok geniş düşünmek, birkaç aşama sonrasını, karşılaşılabilecek tepkileri, olası alternatifleri hesap edebilmek aklın bir göstergesidir. Akılsız insanlar bu ince hesaplamayı yapamaz, aldıkları bir kararın, giriştikleri bir uygulamanın bir sonraki adımda neler getirip, neler kaybettireceğini tahmin edemezler. Bunun sonucunda da yaptıkları birçok işte başarısız olurlar.

Müminlerin geniş düşünce kabiliyetinin bir örneği, İbrahim peygamberin, yaşadığı topluma dini anlatmak için izlediği yöntemde görülür: Taşlardan oyarak yapmış oldukları putların ilahi birtakım güçlere sahip olduğuna inanan bu topluluk, Hz. İbrahim'in tüm anlatımlarına rağmen, vicdanları kabul ettiği halde sapkın inançlarından vazgeçmemişlerdir. Bu durumda İbrahim peygamber de, kendilerine onların

anlayabileceği bir başka yönden yaklaşmaya karar vermiş ve birkaç aşamalı bir plan izlemiştir.

Aslında hiçbir anlamı olmayan bu putların, birer taş parçasından ibaret olduğunu kavmine ispatlamak için, putları kırmaya karar vermiştir. Ve bunun için özel bir plan kurmuştur. Öncelikle, akılcı bir yol bularak, bu işi yaparken kendisini kimsenin görmemesini sağlamış ve kendisini güvenceye almıştır. Kalabalığı etrafından uzaklaştırmak için kullandığı yöntem ise ayetlerde şöyle haber verilir:

“Ben, doğrusu hastayım” dedi. Böylelikle arkalarını çevirip ondan kaçmaya başladılar. (Saffat Suresi, 89-90)

Görüldüğü gibi, Hz. İbrahim’in hasta olduğunu söylemesi üzerine halk, bir anda etrafından dağılarak uzaklaşmış ve böylece İbrahim peygamber de putlarla başbaşa kalmıştır. Bu aşamadan sonra gelişen olaylar ise Kuran’da şöyle bildirilmektedir:

“Andolsun Allah’a, sizler arkanızı dönüp gittikten sonra, ben sizin putlarınıza muhakkak bir tuzak kuracağım.” Böylece o, yalnızca büyükleri hariç olmak üzere onları paramparça etti; belki ona başvururlar diye. (Enbiya Suresi, 57-58)

Kavminin büyük bir güce sahip olduklarını sanarak, kendilerine ilah edinmiş oldukları taştan putları kırmış, sadece bir tanesini sağlam bırakmıştır, ki, neler olup bittiğini merak ettiklerinde kendilerine anlatması için büyük puta başvurabilsinler! Ardından merak ve öfke içerisindeki halk Hz. İbrahim’in yanına gelerek olan biteni öğrenmeye çalışmışlardır:

Dediler ki: “Ey İbrahim, bunu ilahlarımıza sen mi yaptın?” “Hayır” dedi. “Bu yapmıştır, bu onların büyükleridir; eğer konuşabiliyorsa, siz onlara soruverin.” Bunun üzerine kendi vicdanlarına başvurdular da; “Gerçek şu ki, zalim olanlar sizlersiniz (biziz)” dediler. (Enbiya Suresi, 62-64)

Bu konuyla ilgili ayetlerin bütünü incelendiğinde, Hz. İbrahim’in son derece akılcı bir şekilde aşamalı bir plana göre hareket ettiği ve sonunda da istediği sonuca ulaştığı açıkça görülmektedir. Gerçekten de, puta tapmakta olan bu topluluk, sağlam kalan putun hiçbir şeyle kendilerine yarar sağlayamayacağını açık bir biçimde anlamıştır. Çünkü bu put ve kırılmış olan diğer putlar birer taş parçasından ibarettirler ve ne görebilmekte, ne duyabilmekte, ne de konuşabilmektedirler. En önemlisi kendilerini bile paramparça edilmekten koruyamamışlardır. Hz. İbrahim’in kavmine anlatmak istediği gerçek de bundan ibarettir zaten. Hiçbir anlam taşımayan taş parçalarına ibadet

etmekten vazgeçmeleri, tüm gücün ve tüm yaratılmışların tek sahibi olan Allah’a yönelmeleri.

Hz. İbrahim birkaç aşama sonrasında gerçekleşebilecek ihtimalleri hesaplayarak hareket etmiş ve istediği sonuca ulaşmıştır. Bu ve bunun gibi Kuran’da verilmiş olan daha birçok hikmetli örnek bize içinde bulunulan şartları ve kişilerin psikolojilerini göz önünde bulundurmanın, sonuca ulaşmada son derece etkili olacağını gösterir. Akıllı bir mümin başladığı işin sonraki aşamalarını, hangi davranışın kendisine uzun vadeli bir başarı kazandıracağını mutlaka hesaplar. Ve faydalı gördüğü için yaptığı bir şeyin bir sonraki aşamada zarar getirmemesini sağlayacak her türlü tedbiri, Allah'ın Kuran’da işaret ettiği çözümler doğrultusunda düşünerek alır.

Güvenilir Bir Yardımcının Gerekliliği

Hz. Musa, Firavun’a dini tebliğ etmek için giderken, Allah’tan, kardeşini kendisine yardımcı kılmasını istemiştir. Bu gerçek ayette şöyle haber verilir:

“Ailemden bana bir yardımcı kıl”. “Kardeşim Harun’u”. “Onunla arkamı kuvvetlendir”. “Onu işimde ortak kıl”. “Böylece Seni çok tesbih edelim”. “Ve Seni çok zikredelim”. “Şüphesiz Sen bizi görüyorsun”. (Taha Suresi, 29-35)

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi önemli bir görev söz konusu olduğunda müminin, yanına güvenilir bir yardımcı alması akılcı bir yöntem olur. Nitekim Allah Hz. Musa’nın duasına, “(Allah) Dedi ki: “Pazunu kardeşinle pekiştirip güçlendireceğiz; sizin ikinize de öyle bir ‘güç ve yetki’ vereceğiz ki, ayetlerimiz sayesinde size erişemeyecekler. Siz ve size uyanlar galip olanlarsınız.” şeklinde karşılık vererek, birlikteliklerinin hem fiziki hem de manevi hikmetine dikkat çekmiştir. (Kasas Suresi, 35)

Müminler Allah’ın dikkat çektiği bu yöntemi uyguladıkları takdirde, iki kişiden birinin hataya düşebileceği, eksik kalabileceği bir anda, diğer kişi devreye girerek yanındaki mümine fiziki ve akli bir destek sağlayacaktır. Yine iki kişi arasında hal, tavır ve sözlü olarak Allah’ın sürekli hatırlanması ve zikredilmesi için uygun bir ortam oluşması ise ayetin işaret ettiği sırlardan bir diğeridir.

Güvenilir bir yardımcının yararı bu kadarla sınırlı değildir elbette. Müminin can ve mal güvenliği bakımından da yalnız hareket etmemesi ve herhangi bir tehlikeye karşı yanına bir mümini alması büyük önem taşır. Böylece her iki taraf da bir diğerinin fark etmediği bir tehlikeyi tespit ederek, muhtemel olumsuzlukları önceden önleyebilme imkanını elde etmiş olurlar.

İş Bölümü ile Çalışmanın Yararları

Allah Kuran ayetlerinde bazı konular üzerine yemin ederek dikkat çekmiş ve bu konuların önemine işaret etmiştir. Bu konulardan biri müminler arasında iş bölümü yapılmasının önemi ile ilgilidir.

Allah, “Sonra iş(ler)i taksim edene andolsun” ayetiyle (Zariyat Suresi, 4) işlerini aralarında bölüşerek yapanlar üzerine yemin ederek, bu uygulamanın faydalarına işaret etmiştir. Kuran’ın bu tavsiyesine uyularak tüm gerekli işler müminler arasında paylaşıldığında öncelikle hız ve vakit kazanılacaktır. Nitekim bir kişinin 10 saatte gerçekleştirebileceği bir işin, on kişi tarafından 1 saatte tamamlanabileceği bilinen bir gerçektir.

İş bölümü yapmanın diğer bir avantajı ise, işe dahil olan herkesin akıl, bilgi, beceri ve tecrübelerinden ayrı ayrı yararlanma fırsatının doğması ve böylece yapılan işin kalitesinin artırılmasıdır.

Bunun yanında, bir işi aynı anda birçok kişinin üstlenmesi, aceleden kaynaklanabilecek potansiyel hata ve zarar riskini en aza indirmiş olacaktır.

Oysa cahiliye toplumunda insanlar mümkün olduğunca her işi tek başlarına yapmak isterler ki böylece elde edilen başarıyı da sahiplenebilsinler ve çevrelerinden de bu oranda takdir toplayabilsinler. İşte Kuran’da tavsiye edilen iş bölümü yönteminin bir başka faydası da kişilerin bu hırslarını kırması ve sahiplenme duygusunu ortadan

kaldırmasıdır. Çünkü ortaya çıkan sonuç ve elde edilen verim sadece bir kişinin değil, çok sayıda müminin aklının, bilgi ve becerisinin bir göstergesi olacağından kişiler, nefisleri adına büyüklenecek, böbürlenecek, övünecek ve sahiplenecek bir malzeme bulamazlar. Herkes eşit oranda bir üstünlük göstermiş olur; ki müminler de zaten böyle bir arayış içinde değil, yalnızca Allah'ı razı etmenin kaygısı içindedirler.

İş bölümünün manevi anlamda kazandırdığı bir diğer fayda ise, aynı hedef doğrultusunda, ortaklaşa hizmet eden müminlerin arasındaki dostluğun, kardeşliğin ve bağlılığın pekişmesidir. Nefiste yaşanan hırsların kırılması, diğer kişilerde mevcut olan güzelliklerin ve üstün yeteneklerin daha kolay fark edilmesini sağlar ve alçak gönüllü bir yapı oluşur.

Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla yapılan bir işi paylaşmak, temelinde yatan asil amaçtan dolayı, kişilerin birbirlerine olan saygılarını, sevgilerini ve bağlılıklarını arttıran bir başka unsurdur. Kişilerin o işi bitirmek uğrunda sarf ettikleri her çaba Allah'a olan bağlılıklarından ve sevgilerinden kaynaklanır. Bunu bilmek de kardeşlik duygularını besleyen bir başka önemli noktadır.

Gecenin Dinlenme, Gündüzün ise Faaliyet Zamanı Olması

Kuran'da dinlenmek için gecenin kullanılmasına, gündüz saatlerinde ise faaliyet yapılmasına işaret edilmiştir:

O, dinlenmeniz için geceyi, gündüzü de aydınlatıcı (mubsir) olarak sizin için yaratmıştır. Şüphesiz işitebilen bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır. (Yunus Suresi, 67)

Nitekim bu sistemi incelediğimizde, insan metabolizmasının geceleri uyumaya ve dinlenmeye, gündüzleri ise çalışmaya ve faaliyet yapmaya ayarlı bir biçimde işlediğini görürüz. Geceleri, karanlığın etkisi ile beyindeki epifiz bezinin harekete geçtiği ve vücudun, uyku düzenini ayarlayan doğal bir madde olan melatonin salgılayarak uykuyu oluşturduğu bilimsel bir gerçektir. Bu duruma ek olarak gece saatlerinde beyin fonksiyonları yavaşlar ve vücut ısısı da düşer. Vücudun karanlığa karşı verdiği tüm bu tepkiler, kişinin üretiminin ve veriminin belli bir oranda düşmesine neden olur.

Gün ışığıyla birlikte ise melatonin adlı vücut salgısının azaldığını, çeşitli hormonların faaliyete geçtiğini, vücut ısısının arttığını ve beyin fonksiyonlarının da en üst seviyeye ulaştığını görürüz. Bu da kişinin uyanıklığını, dikkatini ve verimini olumlu yönde etkileyecek bir faktördür. Ayetlerde erken kalkmaya, gündüzün verimliliğine dikkat çekilmesi ve "geceyi dinlenmeniz için yarattık" denilmesinin hikmetini, bu bilgiler ile bir kez daha görmüş oluruz.

Önemli Bir Bilginin Kötü Niyetli Kişilere

Bildirilmemesi

Kuran'da vurgulanan önemli bir başka detay da, art niyetli olabilecek kişilerden önemli bilgilerin itinayla saklanmasıdır. Çünkü art niyetli bir kimse, müminlere iyilik dokunmasını istemeyeceğinden, gerekirse elindeki tüm imkanları kullanarak bir hayrı engellemeye çalışacaktır. Eğer kötü niyet beslediği kişiye bir iyilik dokunacağından haberdar olursa da bu, onun kıskançlık duygularını daha da kabartarak karşı tarafa zarar verme ihtimalini doğuracaktır.

Kuran'da bahsi geçen Yusuf peygamberin kardeşleri, bu karakterin en çarpıcı örneklerini temsil ederler. Bu kimseler, babaları Hz. Yakup'un, Yusuf peygambere olan sevgisini kıskandıkları için, Hz. Yusuf'a karşı büyük bir öfke beslemektedirler. Hz. Yakup ise bu durumu fark ettiği için, Hz. Yusuf kendisine gördüğü bir rüyayı anlattığı zaman, bundan kesinlikle kardeşlerine bahsetmemesini söyler. Aksi takdirde kendisine bir kötülük yapabilecekleri konusunda da Yusuf peygamberi uyarır. Zira Yakup peygamber rüyanın yorumundan Hz. Yusuf'un Allah'ın seçtiği ve kendisine nimet verdiği bir insan olduğunu anlamıştır. Böyle bir bilgiyi öğrenmek ise kardeşlerinin kıskançlığını ve düşmanlığını kat kat artıracaktır. İlgili ayetler şöyledir:

Hani Yusuf babasına: "Babacığım, gerçekten ben (rüyamda) onbir yıldız, güneşi ve ayı gördüm; bana secde etmektelerken gördüm" demişti. (Babası) Demişti ki: "Oğlum, rüyanı kardeşlerine anlatma, yoksa sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan, insan için apaçık bir düşmandır." "Böylece Rabbin seni seçkin kılacak, sözlerin yorumundan (kaynaklanan bir bilgiyi) sana öğretecek ve daha önce ataların İbrahim ve İshak'a (nimetini) tamamladığı gibi senin ve Yakup ailesinin üzerindeki nimetini tamamlayacaktır. Elbette Rabbin, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Yusuf Suresi, 4-6)

Bu ayetlerin devamında ise, Allah, "Andolsun, Yusuf ve kardeşlerinde soranlar için ayetler (ibretler) vardır" şeklinde bildirerek, müminleri bu kıssa üzerinde düşünmeye sevk etmiştir. (Yusuf Suresi, 7) Nitekim ayetin tavsiyesine uyarak ibret gözüyle baktığımızda da, ilk dikkatimizi çeken şey, bu tür kötü niyetli kişilere karşı son derece temkinli davranmak ve asla önemli bir konu hakkında onlara bilgi vermemek gerektiğidir.

Erken Davranmanın Önemi

Kuran'da güvenliğe dair dikkat çekilen önlemlerden bir başkası da, önemli bir olay söz konusu olduğunda ya da bir girişimde bulunulacağı zaman mümkün olduğunca erkenden harekete geçmektir. Kuran'da bu konuya, Peygamberimiz (sav)'in yaptığı bir uygulama anlatılarak dikkat çekilmiştir:

Hani sen, müminleri savaşmak için elverişli yerlere yerleştirmek için evinden erkenden ayrılmıştın. Allah işitendir, bilendir. (Ali İmran Suresi, 121)

Hz. Muhammed (sav)’in, müminlerin mücadele halinde olduğu bir zamanda, inananlar arasında iş bölümü yapmak, onlara uygulamaları gereken detayları haber vermek üzere “erkenden” hareket ettiği haber verilmiştir. Peygamber Efendimiz (sav)'in Kuran’da haber verilen bu tavrı, 1400 seneden beri Kuran’ı okuyan tüm inananlar için yol gösterici ve teşvik edici bir örnek oluşturmuştur.

Erken harekete geçen kişi, gerekli tüm faaliyetleri bir an önce organize edebilecektir. Bu tavsiyeye uyan kişi, herşeyden önce kendi lehinde kullanabileceği bir süre kazanacaktır. Böylece avantajlı konuma geçebilecek, beklenilmeyen bir durum ya da gecikme olduğunda bunu telafi etme imkanına sahip olacaktır.

Bunun yanında acele etmek durumunda olmamanın kişilere sağlayacağı psikolojik bir rahatlık da söz konusudur. Kısıtlı bir zaman kimi insanlar üzerinde panik ve heyecan türü etkilere neden olabilir ki bu da kişinin dikkatini, muhakeme, yargı ve çözüm üretebilme kabiliyetini olumsuz yönde etkileyebilir. Dolayısıyla acele etmekten ve panik halinden kaynaklanan dikkatsizlikler ve istenmeyen kazalar meydana gelebilir. Oysa daha geniş bir zaman dilimi içerisinde rahat ve sakin hareket edebilmek, bu durumun tam aksine, aklın ve dikkatin üzerindeki baskıyı tamamen kaldırır ve sağlıklı kararlar alınabilmesini sağlar.

Gece Vakti Tedbirli Olunmasına Yönelik İşaretler

Geceyi insanlar için bir dinlenme vakti kılan Allah, “De ki: Sabahın Rabbine sığınırım. Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden.” ayetiyle, gecenin aynı zamanda tedbirli olunması gereken bir zaman olduğuna da dikkat çekmiştir. (Felak Suresi, 1,3)

Havanın karanlık olduğu, özellikle de ayetlerde belirtildiği gibi etrafı örten koyu bir karanlık olduğu vakitler, insanların hareket kabiliyetinin kısıtlandığı, güvenlik önlemlerinin zorlaştığı, tehlikenin açıkça görülemediği ve dolayısıyla da gafletin daha yoğun olabileceği saatlerdir. Gecenin oluşturduğu bu şartları tehlikeli hale getiren esas sebep ise elbette yine insanlardır. Günaha düşkün olan inkarcılar, bu karakterlerini rahatça sergileyebilmek için kimliklerini büyük ölçüde gizleyen geceyi tercih ederler. Nitekim bu konuda yapılan araştırmalar da, cinayet, yaralama ve hırsızlık türü toplumsal suçları gerçekleştirmek için, insanların gece yarısıyla başlayan ve sabah gün ağarıncaya kadar süren bir zaman aralığını tercih ettiklerini ortaya koymaktadır.

Bunun yanında, Kuran’da geceye ve karanlığa ilişkin olarak dikkat çekilen bir başka nokta da, müminlere karşı düşmanlık besleyen birtakım insanların, onlara zarar verebilmek için özellikle bu vakitleri tercih ettikleridir. Bu konuya işaret eden ayetlerden birinde, bu tarz kişilerin müminler aleyhinde planlar kurmak için özellikle geceyi tercih ettikleri belirtilmiştir:

Onlar, insanlardan gizlerler de Allah'tan gizlemezler. Oysa O, kendileri, sözden (plan olarak) hoşnut olmayacağı şeyi 'geceleri düzenleyip kurarlarken,' onlarla beraberdir. Allah, yaptıklarını kuşatandır. (Nisa Suresi, 108)

Bir başka ayette ise, Hz. Salih'e kin duyan inkarcıların, ona karşı saldırı için de geceyi tercih ettikleri haber verilerek, müminlerin bu tarz olaylara karşı temkinli olması gerektiğine işaret edilmiştir:

Kendi aralarında Allah adına and içerek, dediler ki: "Gece mutlaka ona ve ailesine bir baskın düzenleyelim sonra velisine: Ailesinin yokoluşuna biz şahid olmadık ve gerçekten bizler doğruyu söyleyenleriz, diyelim. (Neml Suresi, 49)

Allah'ın karanlığın bu özelliğinden haberdar ettiği müminler, akılcılıklarının bir gereği olarak, her türlü tedbiri alırlar. Geceleri bir yerden bir yere hareket ederken, bir iş üzerindeyken ve hatta uyurken bile son derece dikkatli ve temkinli olurlar. Ancak bu tedirginlik anlamında bir dikkat sarf etme değildir. Çünkü müminler, her türlü akılcı tedbiri aldıktan sonra asla herhangi bir tedirginlik duymaz, Allah'a tevekkül ederler.

Yalnız Hareket Etmemenin Önemi

Allah'ın emirlerini uygulama konusunda müminlere örnek oluşturan peygamberler, özellikle de önemli olaylar söz konusu olduğunda, yanlarında hep bir mümin ile birlikte hareket etmişlerdir. Bunun en belirgin örneklerinden biri Hz. Musa ile Hz. Harun'un birlikteliğinde görülür. Hz. Musa, kendisine büyük bir düşmanlık besleyen Firavun'la görüşmeye giderken, Allah'tan kardeşi Hz. Harun'u kendisine yardımcı kılmasını istemiş ve gerekçesini de şöyle ifade etmiştir:

Ve kardeşim Harun; dil bakımından o benden daha düzgün konuşmaktadır, onu da benimle birlikte bir yardımcı olarak gönder, beni doğrulasın. Çünkü onların beni yalanlamalarından korkuyorum. (Kasas Suresi, 34)

Bu hikmetlerinin yanısıra, bir insanın yanında ikinci bir kişinin bulunması, şahitlik durumu oluşturduğu için, düşmanlık besleyenler açısından yıldırıcı ve caydırıcı bir unsurdur. Bir insanın yalnız hareket etmesi ise, her zaman art niyetli kişilere cesaret veren, yapmak istedikleri kötülüklere uygun ortam hazırlayan bir konum oluşturur.

Kuran'da bu konuya işaret eden bir başka ayette de, Musa peygamber ve yardımcısının yaptığı bir yolculuktan bahsedilir:

Hani Musa genç yardımcısına demişti: "İki denizin birleştiği yere ulaşıncaya kadar gideceğim ya da uzun zamanlar geçireceğim." Böylece ikisi,

iki (deniz)in birleştiği yere ulaşınca balıklarını unutuverdiler; (balık) denizde bir akıntıya doğru (veya bir menfez bulup) kendi yolunu tuttu. (Kehf Suresi, 60-61)

Ayetten anlaşıldığı gibi Hz. Musa uzak bir bölgeye doğru uzun bir yolculuğa çıkarken yanına ikinci bir kişiyi almıştır. Musa peygamberin yaptığı bu uygulamanın altında akılcı bir tedbir yatmaktadır. Çünkü bir kimsenin, hakkında hiçbir bilgisinin olmadığı yabancı bir bölgeye tek başına gitmesi beraberinde çeşitli sakıncalar da getirebilir. Ama yolculuk sırasında olsun, gittiği yerde olsun başına gelebilecek maddi manevi her türlü sıkıntıda ikinci bir kişi kendisine destek olabilecek ve yardım temin edebilecektir.

Kuran'da buna benzer bir başka örnek de Hz. Muhammed (sav)'in Mekke'den Medine'ye gidişiyle ilgili verilmiştir:

Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kafirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkar edenlerin de kelimesini (inkar çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi, yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 40)

Peygambere düşmanlık besleyen kimselerin asıl amacı, onu ele geçirerek öldürmek ve kavmin üzerindeki etkisini ortadan kaldırmaktır. Böylesine riskli ve tehlikeli bir ortamda, yalnız hareket etmek ise, müşriklerin arayıp da bulamadığı bir fırsat olacaktır. Bu yüzden de yanına bir kişi alarak tedbirli davranmıştır. Peygamberimiz (sav)'in bu tavrı, tüm müslümanlar için yol gösterici bir örnektir.

Müminlerin Güvenli Mekanları Tercih Etmeleri

Kuran'a baktığımızda tüm peygamberlerin ve beraberlerinde bulunan müslümanların sürekli olarak bir mücadele ortamında yaşadıklarını ve bu ortamın şiddetinden kaynaklanan bir şuur açıklığı ve dikkat içerisinde olduklarını görürüz. Dini yaşama ve anlatma konusunda gösterdikleri kararlı tutum nedeniyle, çoğu toplumlar peygamberlere tepki göstermişler ve hatta kendi menfaatlerine zarar gelmesinden endişe ederek peygamberi ve inananları öldürmeye kalkışmışlardır.

Müminler ise, Allah'ın dilemesi dışında kendilerine iyi ya da kötü hiçbir şeyin isabet etmeyeceğinin bilincindedirler. Eğer herhangi bir saldırıya maruz kalırlarsa da bunun kendi dünya ve ahiret hayatları açısından olabilecek en hayırlı sonuç olduğunun farkındadırlar. Bu sebepten Allah'tan başka hiç kimseden korkmazlar. Ancak bir yandan

da akılcı ve aşılması güç tedbirler alarak, düşmanlarının kurduğu tuzakları bir bir bozarlar.

İşte müminlerin ibadet olarak uyguladıkları bu akılcı tedbirlerden birisi de, yaşadıkları yerlerin korunmasına yöneliktir. Bu konuda Kuran'da yer alan işaretlerden biri, Hz. Davud ile görüşmek isteyen, birbiriyle davalı iki kişinin peygamberin yanına geldiklerini anlatan ayette saklıdır:

Sana o davacıların haberi geldi mi? Hani mihraba (Davud'un bulunduğu yere girmek için) yüksek duvardan tırmanmışlardı. (Sad Suresi, 21)

Söz konusu davacıların, Hz. Davud'un bulunduğu yere yüksek duvarları tırmanarak girdiklerini anlatan bu ayet aynı zamanda Davud peygamberin bulunduğu yerin şekli hakkında da bize bilgi vermektedir. Hz. Davud'un yaşadığı yerin, duvarları sağlam ve yüksek olabilir. Ayrıca burası güvenli ve savunmaya elverişli bir yer olabilir. Böyle bir mekan dışarıdan gelebilecek her türlü saldırıya kapalı, ulaşılması zor, dolayısıyla da güvenlik için ideal şartlar oluşturan bir yerdir.

Kuran'da haber verilen akılcı tedbir alma yöntemlerinden birisi de, müminlerin bulunduğu mekanların ya da evlerin önünde köpek bulundurulmasıdır. Bu konuya işaret eden ayetler Kehf Suresi'nde şöyle geçer:

Sen onları uyanık sanırsın, oysa onlar (derin bir uykuda) uyuşmuşlardır. Biz onları sağ yana ve sol yana çeviriyorduk. Köpekleri de iki kolunu uzatmış yatıyordu. Onları görmüş olsaydın, geri dönüp onlardan kaçardın, onlardan içini korku kaplardı. (Kehf Suresi, 18)

Kuran'da Kehf topluluğu olarak bilinen gençler, dönemin din düşmanı hükümdarından korunmak amacıyla bir mağaraya sığınmışlardır. Ayetlerde bildirildiğine göre Allah onları uzun bir süre bu mağarada uykuda bıraktıktan sonra uyandırmıştır. Yukarıda yer alan ayette ise, bu gençlerin uyudukları esnada yanlarında bir köpek bulundurduklarına ve bunun onlar için bir korunma sağladığına işaret edilmektedir.

Getirilen Çözümlerin Keskin ve Aşılamaz Niteliklerde Olması

Dediler ki: "Ey Zu'l-Karneyn, gerçekten Ye'cuc ve Me'cuc, yeryüzünde bozgunculuk çıkarıyorlar, bizimle onlar arasında bir sed inşa etmen için sana vergi verelim mi?" Dedi ki: "Rabbimin beni kendisinde sağlam bir iktidarla yerleşik kıldığı (güç, nimet ve imkan), daha hayırlıdır. Madem öyle, bana (insani) güçle yardım edin de, sizinle onlar arasında sapasağlam bir engel kılayım." "Bana demir kütleleri getirin", iki dağın arası eşit düzeye gelince,

“Körükleyin” dedi. Onu ateş haline getirinceye kadar (bu işi yaptı, sonra:) dedi ki: “Bana getirin, üzerine eritilmiş bakır dökeyim.” Böylelikle, ne onu aşabildiler, ne onu delmeye güç yetirebildiler.” (Kehf Suresi, 94-97)

Kuran’da yer alan bu ayetlerden çıkarmamız gereken hikmetlerden biri oldukça açıktır. Hz. Zülkarneyn topluluğu kurtaracak geçici ya da sıradan tedbirler yerine öyle bir tedbir almıştır ki, kullandığı malzemelerden, inşa etme yöntemine kadar dönemin her türlü imkanını kullandırtarak hiç kimse tarafından aşılamayacak bir set oluşturmuştur. Üstelik bu tedbirle yetinmeyip, üzerine bir kat daha eritilmiş bakır döktürmüş, böylece seddin aşılmasını imkansız hale getirecek ikinci bir önlem daha almıştır.

İşte Kuran’da müminlere tavsiye edilen tedbir alma yöntemleri de böyledir. Müminler küçük veya büyük her türlü olumsuz olayı tamamen engelleyecek, zarar verecek durumları köklü olarak ortadan kaldıracak, her biri keskin, delinmez ve kalıcı yöntemler kullanırlar.

Kötü Niyetli Kimselere Yol Gösterici İfadeler Kullanmamanın Önemi

Kalplerinde inananlara karşı kin ya da kıskançlık gibi duygular besleyen insanlar, bu hislerini tatmin etmek için sürekli olarak fırsat kollarlar. Müminlerin üzerine düşen görev de bir ibadet olarak bu insanlara aradıkları imkanı sunmamak, onların yollarını tıkamak ve bu girişimlerine engel olmaktır.

Allah bu konunun önemine Yusuf kıssasında dikkat çekmiştir. Babalarının Yusuf peygamberi kendilerinden daha çok sevdiğini düşünerek kıskançlık duyan kardeşleri, babalarının sadece kendileriyle ilgilenmesi için Hz. Yusuf’u öldürmeye karar vermişlerdir. Bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için de, Yusuf peygamberi kendileriyle birlikte gezmeye göndermesi yönünde babaları Hz. Yakup’u ikna etmeye çalışmışlardır. Yusuf Suresi’nde bu konuya şöyle yer verilmiştir:

(Bu karara vardıktan sonra) “Ey Babamız,” dediler. “Sana ne oluyor, Yusuf’a karşı bize güvenmiyorsun? Oysa gerçekte biz, onun iyiliğini isteyenleriz.” “Sen onu yarın bizimle gönder, gönlünce gezsin, oynasın. Elbette biz onu koruyup-gözetiriz.” Dedi ki: “Sizin onu götürmeniz gerçekten beni üzer ve siz ondan habersiz iken onu kurdun yemesinden korkuyorum.” (Yusuf Suresi, 11-13)

Ayetlerde de görüldüğü gibi, oğullarındaki kıskançlığın farkında olan Hz. Yakup, Yusuf peygamberi onlarla birlikte göndermek istememiş ve sebep olarak da, kardeşleri farkında değilken onu bir kurdun yemesinden endişe ettiğini söylemiştir. Bunun üzerine Yusuf peygamberi yanlarında götürmeyi başaran kardeşleri, onu bir kuyuya atıp,

gömleğine kan sürerek babalarının yanına gelmişler ve Yusuf peygamberi bir kurdun kaptığını söylemişlerdir:

Dediler ki: "Ey Babamız, gerçek şu ki, biz gittik, yarışıyorduk. Yusuf'u da yiyeceklerimizin (veya eşyamızın) yanında bırakmıştık. Fakat onu kurt yemiş. Ne var ki biz doğruyu söylesek bile sen bize inanacak değilsin". Ve üzerine yalandan kan (sürülmüş) olan gömleğini getirdiler... (Yusuf Suresi, 17-18)

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi Yusuf peygamberin kardeşleri, babalarının dile getirdiği bu endişeyi kullanarak, yaptıkları hainliği makul bir zemine oturtmaya çalışmışlardır. Aslında kurdun saldırması gibi bir olay belki hiç söz konusu olmayacaktır. Ama Hz. Yusuf'un kardeşleri babalarının bu yönde bir endişesi olduğunu bildikleri için, söylenebilecek en makul yalanın da bu olduğuna karar vermişler ve Hz. Yusuf'u bir kurdun kaptığını söylemişlerdir.

Tedbir Alırken Eldeki Tüm Alternatiflerin Değerlendirilmesi

Olaylar karşısında boşvermiş bir tavır göstermek cahiliye insanlarına özgü bir özelliktir. Cahiliye toplumunda hakim olan umursuz ve üşengeç yapı nedeniyle birçok olay, hiçbir tedbir alınmaksızın kendi gidişatına bırakılır. Bu nedenle günlük hayatın hemen her anında çeşitli zararlarla karşılaşılır.

Oysa Allah Kuran'da bu mantığın yanlış olduğuna dikkat çeker. Müminlerin, tedbir alma konusunda çok titiz davranmalarını emreder.

Mevcut tüm alternatifleri kullanarak ciddi tedbirler almanın en doğru davranış olduğuna işaret eden bir ayet şöyledir:

Ve dedi ki: "Ey çocuklarım, tek bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Ben size Allah'tan hiçbir şeyi sağlayamam (gideremem). Hüküm yalnızca Allah'ındır. Ben O'na tevekkül ettim. Tevekkül edenler de yalnızca O'na tevekkül etmelidirler." (Yusuf Suresi, 67)

Hz. Yakup, Mısır'a gidecek olan oğullarına şehrin ayrı ayrı kapılarından girmelerini tavsiye etmiştir. Bu uygulama Yakup peygamberin, oğullarının hem can hem de mal güvenliklerini sağlamak için sunduğu son derece akılcı bir tedbirdir. Aksi bir durumda şehre tek bir kapıdan girmiş olsalar herhangi bir tehlike durumunda belki hepsi birden zarar görebilirler ancak zarar görmeseler bile asıl önemli olan Allah'ın bir nimet olarak verdiği aklı kullanmak ve her konuda en güvenli metodları seçip uygulamaktır. İşte bu nedenle her zaman geniş tedbirler almak Kuran'ın mantığına uygun bir harekettir. Müminin akılcılığı ile cahiliyenin tedbirsizliği arasındaki fark bu tür olaylar karşısında açıkça belli olur.

Unutmamak gerekir ki, sonuç alınan tüm tedbirler, Allah'a fiili bir dua niteliğindedir. Yoksa Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi, insanların yaptıkları hiçbir şey, aldıkları hiçbir tedbir başlarına gelecek olayın yani kaderlerinin önüne geçemez. Allah bu önemli gerçeğe Hz. Yakub'un oğullarına tavsiyesini bildiren ayetin devamında dikkat çekmiştir:

Babalarının kendilerine emrettiği yerden (Mısır'a) girdiklerinde, (bu,) -Yakub'un nefsindeki dileği açığa çıkarması dışında- onlara Allah'tan gelecek olan hiçbir şeyi (gidermeyi) sağlamadı. Gerçekten o, kendisine öğrettiğimiz için bir ilim sahibiydi. Ancak insanların çoğu bilmezler. (Yusuf Suresi, 68)

KURAN'DA DİKKAT ÇEKİLEN TEBLİĞ YÖNTEMLERİ

Tarih boyunca Allah'ın birbiri ardınca gönderdiği elçiler cahiliye toplumu insanlarını Allah'a iman etmeye ve O'na kulluk etmeye davet etmişlerdir. Allah Kuran'da "sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun..." ayetiyle, bu ibadetin elçilerin olduğu kadar, müminlerin de ana sorumluluklarından birisi olduğunu belirtmiştir. (Al-i İmran Suresi, 104)

Ancak müminlerin bu konudaki yükümlülükleri sadece dini tebliğ etmektir, yani insanlara Allah'ın hükümlerini anlatmak, onları Kuran ahlakını yaşamaya davet etmektir. İnsanlara hidayeti ve anlayışı verecek olan Allah'tır. Müminlere düşen, Kuran'ın gösterdiği yöntemleri en iyi şekilde uygulamaktır. Yoksa insanların inanıp inanmamaları konusunda onların üzerinde herhangi bir sorumluluk yoktur.

İşte Allah müminlere, bu sorumluluklarını yerine getirmede kolaylık olarak Kuran'da hem açık hükümlerle, hem de çeşitli kıssalarla pek çok yöntem göstermiş ve peygamberlerin bu konudaki uygulamalarından örnekler vermiştir. Bu bölümde, Kuran'da işaret edilen tebliğ yöntemlerini, değişen şart ve ortamlara göre Allah'ın müminlere sunduğu çözümleri inceleyeceğiz.

Tebliğde Hiçbir Karşılık Beklenmediğinin Vurgulanması

Kendisine tebliğ yapılan kişinin anlatılanları hiçbir önyargı, şüphe ve baskı altında kalmadan, tamamen hür düşünce ve vicdan ile değerlendirebilmesi gerekir. Bunun ilk şartı ise kendisine dini anlatan kişinin samimiyetinden emin olmasıdır.

Müminleri tanımayan ve onlar hakkında bilgisi de olmayan bir kişinin, yaşadığı cahiliye ortamının etkisiyle, inananlara karşı birtakım önyargılar beslemesi ve şüpheci yaklaşması ilk başta doğal olabilir. Örneğin kendisine dini yaşaması için vargücüyle bir şeyler anlatan bir müminin, bunu neye karşılık yaptığına dair aklına bazı sorular gelebilir. Kendi düşünce sisteminde herşey bir çıkar ilişkisi içinde olduğu için, Allah'a inanan insanların tek çıkar olarak Allah'ın rızasını gözettiklerini kavrayamayabilir. Ya da karşı tarafın anlatacağı bilgilerin doğruluğu konusunda daha en başından bir tereddüt ve önyargı içerisinde olabilir. Bu nedenle kişinin tüm bu endişelerini ve kuşkularını, onun dile getirmesini beklemeden gidermek, müminin tebliğ öncesinde üzerine düşen en önemli sorumluluklardan biridir.

Kuran'a baktığımızda da, tüm peygamberlerin gönderildikleri topluluklara öncelikle telkin ettikleri gerçeğin, bu kuşkuları gidermeye yönelik olduğunu görürüz. Peygamberler, Allah'ın büyüklüğüne ve ahiretin gerçekliğine kesin bir bilgiyle inanan ve tüm hayatlarını yalnızca Allah'ın rızasını kazanmaya adamış kimselerdir. Cennetin ve cehennemin varlığına kesin bir bilgiyle iman eden elçiler, karşılaştıkları her insanın

cehennem gibi sonsuz ve korkunç bir azaba uğramasından endişe ederler. Onları yanlış olan şeylerden sakındırmaya çalışır ve onlara Allah'ın gücünü ve büyüklüğünü anlatırlar. Tüm bu çabalarının karşılığında ise tek beklentileri Allah'ın hoşnutluğunu kazanabilmektir. Bunun dışında insanlardan bekledikleri dünyevi hiçbir menfaat yoktur.

Kuran'da elçilerin tebliğ öncesinde bu konuya dikkat çekerek, karşı tarafın endişelerini gidermeye çalıştıklarına işaret edilmiştir. Bu konudaki ayetlerden bazıları şöyledir:

Buna karşılık ben sizden bir ücret istemiyorum; ücretim yalnızca alemlerin Rabbine aittir. (Şuara Suresi, 180)

İşte Allah'ın hidayet verdikleri bunlardır; öyleyse sen de onların bu hidayetlerine uy. De ki: "Ben bunun için sizden bir ücret istemiyorum. O (Kuran), alemlere bir 'öğüt ve hatırlatmadan' başkası değildir." (Enam Suresi, 90)

(Hz. Hud): "Ey kavmim, ben bunun karşılığında sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretim, beni yaratandan başkasına ait değildir. Akıl erdirmeyecek misiniz?" (Hud Suresi, 51)

Şehrin en uzak yerinden bir adam koşarak geldi: "Ey kavmim, elçilere uyun" dedi. "Sizden ücret istemeyenlere uyun, onlar hidayet bulmuş kimselerdir."(Yasin Suresi, 20-21)

Öyleyse tüm müminler için, tebliğe başlamadan önce ayetlerin işaretine uyarak bu noktayı baştan aydınlatmaları, sonuç alabilmeleri açısından çok isabetli olacaktır. Özellikle günümüzde cahiliye toplumundaki insanların herşeyi maddi menfaat karşılığında yapmaları insanların herkese karşı bu tip bir önyargıya sahip olmalarına sebep olmuştur. Bu sebepten bu tür bir açıklamanın karşı tarafı rahatlatacağı kesindir.

Dini Anlatan Kişinin Güvenilir Olduğunu Belirtmesi

Kuran'da tebliğ konusunda dikkat çekilen bir başka yöntem ise, dini anlatan kişinin güvenilir, doğru sözlü ve dürüst bir insan olduğunu baştan belirterek kendisini tanıtmasıdır. Nitekim Kuran'da tüm peygamberlerin, gönderildikleri topluluklara öncelikle kendilerini tanıttıklarını ve Allah'ın görevlendirdiği, güvenilir birer elçi olduklarını belirttiklerini görüyoruz:

"Gerçek şu ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim" ayeti, müminin kendisini tanıtırken asıl vurgulaması gereken karakter özelliğinin güvenilirlik olduğuna işaret etmektedir. (Şuara Suresi, 107)

Çünkü karşı tarafın kuşkularını dağıtacak, güven sağlayacak ve manen rahatlatacak olan asıl konu budur. Eğer kişi güvenilir, dürüst ve doğru sözlü bir insan ise, anlattıkları da gerçekten dinlemeye ve üzerinde düşünmeye değer nitelikte olacaktır. Ama eğer kişi karşı tarafın güvenilirliğinden şüphede ise tüm anlatılanlara savunma psikolojisi ile yaklaşacaktır. Bu aşama, Kuran'da gösterilen yöntemlerle tam olarak aşıldığında ise kişi kendisine anlatılanlar üzerinde dikkatini toplayarak dinlemeye ve anlamaya çok daha açık olacaktır.

Karşı Tarafın Yanlış İnançlarının Çürütülmesi

Tebliğ yapılacak kişinin tereddütlerinin ve önyargılarının ortadan kaldırılmasının ardından, kişiye bilgi aktarmaya başlamadan önce, sahip olduğu batıl ve çarpık inançların çürütülmesi ve bunların geçersizliğinin ispat edilmesi gerekir. Bu aşama oldukça önemlidir çünkü sahip olduğu batıl inanç ya da felsefenin geçersizliğine inanmayan kişi, bunlardan kopmak istemeyeceği için bunun aksi yönde yeni bir bilgiye de kapalı olur. İşte bu noktada kişinin düşünce yapısındaki tıkanmayı giderip, gerçek bilgiyi kendisine aktarabilmek için, Allah Kuran'da müminlere bir yöntem gösterir.

Bu yöntem, söz konusu batıl inançların akılcı, bilimsel ve görsel metodlarla çürütülmesi, yani maddi ve manevi olarak açmazda ve geçersiz bir sistem olduğunun bir bütün olarak açıklanmasıdır. İbrahim peygamberin kavmine olan tebliği ise bu üsluba oldukça güzel bir örnektir:

Hani, babasına ve kavmine: "Siz neye kulluk ediyorsunuz?" demişti. Demişlerdi ki: "Putlara tapıyoruz, bunun için sürekli onların önünde bel büküp eğiliyoruz." Dedi ki: "Peki, dua ettiğiniz zaman onlar sizi işitiyorlar mı?" Ya da size bir yararları veya zararları dokunuyor mu? "Hayır" dediler. "Biz atalarımızı böyle yaparlarken bulduk." (İbrahim) Dedi ki: "Şimdi, neye tapmakta olduğunuzu gördünüz mü?" Hem siz, hem de eski atalarınız? (Şuara Suresi, 70-76)

İbrahim peygamber hem akla, hem de mantığa hitap edecek şekilde kavmine sorular sormuş ve inandıkları sistemin geçersizliğini aşama aşama kendilerine fark ettirmiştir. Aynı zamanda her soruyla birlikte kişilerin vicdanlarına başvurmalarını sağlamış ve kendi sistemlerinin mantıksızlığını onlara ikrar ettirmiştir. Çünkü taşlardan yonttukları putlara tapmakta olan kavim, sırf atalarının bu taşlara ibadet ettiklerini bildikleri için, hiç düşünmeden bu sistemi benimsemişlerdir. Ancak Hz. İbrahim gerçekleri gözler önüne serdiğinde ise, işte o zaman ne kadar şuursuz ve aciz varlıklara tapındıklarını fark etmişlerdir.

Nitekim İbrahim peygamber de, bunun ardından Allah'ı sıfatlarıyla tanıtarak, hiçbir gücü olmayan cansız taş parçaları ile tüm varlıkların tek hakimi ve sonsuz güç sahibi olan Allah'ın varlığı arasındaki kıyaslanamaz farklılığı ortaya koymuştur:

İşte bunlar, gerçekten benim düşmanımdır; yalnızca alemlerin Rabbi hariç
Ki beni yaratan ve bana hidayet veren O'dur;
Bana yediren ve içiren O'dur;
Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur;
Beni öldürecek, sonra diriltecek olan da O'dur,
Din (ceza) günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da O'dur; (Şuara Suresi, 77-82)

Böylece putlara tapan bu kavim, uygulanan tebliğ metodları sayesinde içerisinde bulundukları durumun mantıksızlığını kısa bir an için dahi olsa kavrama imkanı bulmuştur.

Soru-Cevap Şeklinde Anlatım

İbrahim peygamberin örneğinde de gördüğümüz gibi, karşı tarafa düşündürücü sorular sorarak aşama aşama kişinin konuyu kavramasını sağlamak Allah'ın Kuran'da dikkat çektiği bir tebliğ yöntemidir.

Aynı şekilde kişinin konu hakkında aklına tam yatmayan noktaları sorması da istenebilir. Çünkü soracağı sorulardan konuları ne derece anladığı ve eksiklerinin neler olduğu rahatlıkla anlaşılacak, böylelikle de bunların giderilmesi imkanı doğacaktır. Aksi takdirde kişi, anlamadığı bir bilginin üzerine bir yenisi daha eklendiğinde, özünü kavrayamadığı bir konu içerisinde bocalamaya başlayacaktır.

Tebliğde kullanılan bu soru–cevap yönteminin yanısıra, bozuk mantıkları çürüterek ve bunların yerine sağlam ve akılcı mantıklar oturtarak ilerlemek de, Kuran'da tavsiye edilen bir tebliğ yöntemidir. Bu konuda yine Hz. İbrahim'in tebliğini anlatan bir başka ayet şöyledir:

Allah, kendisine mülk verdi, diye Rabbi konusunda İbrahim'le tartışmaya gireni görmedin mi? Hani İbrahim: "Benim Rabbim diriltir ve öldürür" demişti; o da: "Ben de öldürür ve diriltirim" demişti. (O zaman) İbrahim: "Şüphe yok, Allah güneşi doğudan getirir, (hadi) sen de onu batıdan getir" deyince, o inkarcı böylece afallayıp kalmıştı. Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez. (Bakara Suresi, 258)

Bu ayette İbrahim peygamber din konusunda kendisiyle tartışmaya girişen bir kişiye, Allah'ın sonsuz gücü karşısındaki aczini son derece hikmetli birkaç cümle ile anlatmıştır. Verdiği akılcı örneklerle inkarcının bu durumunu kendisinin de fark

etmesini sağlamıştır. Çünkü getirdiği teklif, inkarcı kişinin iddialı konuşmalarının ardından asla yapamayacağı bir şeydir. Söz konusu kişi, içine düştüğü durumu gördüğünde son derece şaşırmış ve bunun üzerine söyleyecek bir söz bulamamıştır. Hz İbrahim'in inkarcıyı köşeye sıkıştıran bu hikmetli üslubu, müminler için tebliğde faydalanılabilecek çok önemli bir örnektir.

Gizli ve Açık Yöntemlerle Tebliğ Yapılması

Kuran'da anlatılanlara göre tüm peygamberler gönderildikleri topluluklara Allah'ın büyüklüğünü ve dinin gerekliliğini anlatabilmek için çok çeşitli yöntemler ve anlatım şekilleri denemişlerdir. İşte Nuh peygamberin kavmine yaptığı tebliğ de, bunlardan biridir. Nuh peygamberin izlediği anlatım taktikleri Nuh Suresi'nde tek tek vurgulanarak, müminlere de yol gösterici olmuştur:

Dedi ki: "Rabbim, gerçekten kavmimi gece ve gündüz davet edip-durdum." "Fakat davet etmem, bir kaçıştan başkasını arttırmadı." "Doğrusu ben, onları bağışlaman için her davet edişimde, onlar parmaklarını kulaklarına tıkadılar, örtülerini başlarına çektiler ve büyüklük tasladıkça büyüklük gösterip-direttiler." "Sonra onları açıktan açığa davet ettim." "Daha sonra (davamı) onlara açıkça ilan ettim ve kendilerine gizli gizli yollarla yanaşmak istedim." "Bundan böyle" dedim. "Rabbinizden mağfiret isteyin; çünkü gerçekten O, çok bağışlayandır. "(Öyle yapın ki,) Üzerinize gökten sağanak (bol miktarda yağmur) yağdırsın." "Size mallar ve çocuklarla yardımda bulunsun. Size (ürün yüklü) bağlar-bahçeler versin, ırmaklar da versin." (Nuh Suresi, 5-12)

Kuran'da Hz. Nuh'un Allah'a duasında yer alan bu sözler, bizlere, dini anlatabilmek için gerektiğinde açık ve gizli olmak üzere dolaylı anlatımlar da yapılabileceğini göstermektedir.

Hz. Nuh, kavmine dünyevi anlamda kendileri için büyük önem taşıyan noktalardan yaklaşarak, bunların hepsini verenin Allah olduğunu vurgulamış ve böylece onları düşünmeye teşvik etmiştir. Ürünlerini sulamaları için yağmurları yağdıranın, mallar ve çocuklar verenin, bol ürün veren bereketli bahçeleri ve ırmakları yaratanın, içerisinde yaşadıkları her türlü nimetin tek sahibinin Allah olduğunu anlatmıştır. Dinin güzelliğini ve gerekliliğini ilk anda tam olarak anlayamayan bu kavmi dine ısındırmak için, tutkulu bir istek ile bağlı oldukları dünyevi çıkarlarının da aslında Allah'ın gücü altında olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Çünkü eğer kavmi bu anlattıklarını kavrayabilirse, bunun ardından onlara ahiretin varlığını ve dini sorumluluklarını anlatmak çok daha kolay olacaktır.

Yaratılış Delillerinin Anlatılması

Allah'ın, müminlere dini tebliğ etmelerinde gösterdiği yollardan birisi de, insanlara yaratılış delillerini anlatmaktır. Kuran'da adı geçen pek çok peygamber kavmini bu yönde düşünmeye yöneltmiş, Allah'ın bu doğrultuda dikkat çektiği delilleri kavimlerine aktarmışlardır. Bunlardan biri de Hz. Nuh'un tebliğinde yer almıştır:

Görmüyor musunuz; Allah, yedi göğü birbirleriyle bir uyum (mutabakat) içinde yaratmıştır? Ve ayı bunlar içinde bir nur kılmış, güneşi de (aydınlatıcı ve yakıcı) bir kandil yapmıştır. Allah, sizi yerden bir bitki (gibi) bitirdi. Sonra sizi yine oraya geri çevirecek ve sizi (diriltici) bir çıkarışla diriltip-çıkaracaktır. Allah, yeri sizin için bir yaygı kıldı. Öyle ki, onun içinde geniş yollarında gezip-dolaşırsınız, diye. (Nuh Suresi, 15-20)

Kuran'da dikkat çekilen bu konular, hakkında ciltlerce kitap yazılabilecek kadar detaylı bilgiler içerir. Örneğin gökyüzünün yedi ayrı katmandan oluşması ve bunların dünya üzerindeki ekolojik sisteme ve canlılara sağladığı faydaları, ay ve güneşin, mevsimlere, iklimlere, gece–gündüz oluşumuna ve insan yaşamına olan etkisini düşünmek kişinin düşünce ufkunu genişletecek, aklını, dolayısı ile imanını artıracak bir yoldur. Bu sistemlerde meydana gelebilecek en ufak bir aksaklığın nasıl tehlikeli sonuçlar doğuracağını düşünmek de aynı şekilde etkili olacaktır. Tüm evren bunlar gibi sayısız detaylarla doludur ve cahiliye toplumunda insanların çoğu günlük hayatlarında bunları düşünmezler. Bu nedenle yaratılış delillerini insanların hiç düşünmedikleri yönleri ile anlatarak yapılan bir tebliğ karşı tarafı düşünmeye sevk edecek, Allah'ın gücünü ve kudretini tanıyıp takdir etmesinde de etkili olacaktır.

Nitekim Kuran'ın pek çok ayetinde de insanlar Allah'ın varlığını ve büyüklüğünü gösteren bu delilleri görmeye, bunlar üzerinde düşünmeye davet edilmişlerdir. Müminlere ise karşılarındaki insanlara bu konularla öğüt vermeleri hatırlatılmıştır. Bu konudaki yüzlerce ayetten birkaçı şöyledir:

Üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Biz, onu nasıl bina ettik ve onu nasıl süsledik? Onun hiçbir çatlağı yok.Yeri de (nasıl) döşeyip-yaydık? Onda sarsılmaz dağlar bıraktık ve onda 'göz alıcı ve iç açıcı' her çiftten (nice bitkiler) bitirdik. (Bunlar,) 'İçten Allah'a yönelen' her kul için 'hikmetle bakan bir iç göz' ve bir zikirdir. Ve gökten mübarek (bereket ve rahmet yüklü) su indirdik; böylece onunla bahçeler ve biçilecek taneler bitirdik. Ve birbiri üstüne dizilmiş tomurcuk yüklü yüksek hurma ağaçları da. Kullara rızık olmak üzere. Ve onunla (o suyla) ölü bir şehri dirilttik. İşte (ölümden sonra) diriliş de böyledir. (Kaf Suresi, 6-11)

Bakmıyorlar mı o deveye; nasıl yaratıldı? Göğe, nasıl yükseltildi? Dağlara; nasıl oturtulup-kuruldu? Yere; nasıl yayılıp-döşendi? Artık sen, öğüt verip-hatırlat. Sen, yalnızca bir öğüt verici-bir hatırlatıcısın. (Gaşiye Suresi, 17-21)

O inkar edenler görmüyorlar mı ki, (başlangıçta) göklerle yer, birbiriyle bitişik iken, biz onları ayırdık ve her canlı şeyi sudan yarattık. Yine de onlar inanmayacaklar mı? Yeryüzünde, onları sarsmasın diye, sabit dağlar yarattık ve doğru gidebilsinler diye geniş yollar açtık. Gökyüzünü korunmuş bir tavan kıldık; onlar ise bunun ayetlerinden yüz çeviriyorlar. Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur; her biri bir yörüngede yüzüp gidiyor. (Enbiya Suresi, 30-33)

Ölü toprak kendileri için bir ayettir; biz onu dirilttik, ondan taneler çıkarttık, böylelikle ondan yemektedirler. Biz, orada hurmalıklardan ve üzüm-bağlarından bahçeler kıldık ve içlerinde pınarlar fışkırttık: Onun ürünlerinden ve kendi ellerinin yaptıklarından yemeleri için. Yine de şükretmiyorlar mı? Yerin bitirdiklerinden, kendi nefislerinden ve daha bilmedikleri nice şeylerden bütün çiftleri yaratan (Allah çok) yücedir. (Yasin Suresi, 33-36)

Şüphesiz, mü'minler için göklerde ve yerde ayetler vardır. Sizin yaratılışınızda ve türetip-yaydığı canlılarda kesin bilgiyle inanan bir kavim için ayetler vardır. Gece ile gündüzün ardarda gelişinde (veya aykırılığında), Allah'ın gökten rızık indirip ölümünden sonra yeryüzünü diriltmesinde ve rüzgarları (belli bir düzen içinde) yönetmesinde aklını kullanan bir kavim için ayetler vardır. İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir; sana bunları hak olmak üzere okuyoruz. Öyleyse onlar, Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sonra hangi söze iman edecekler? (Casiye Suresi, 3-6)

Allah'ın Varlığının Geniş Kitlelere Anlatılması

Şu ana kadar görüldüğü gibi Kuran'da tebliğ konusunda çeşitli yöntemler sunulmuş, hangisinin tercih edileceğinin belirlenmesi ise müminin aklına ve vicdanına bırakılmıştır. Örneğin Kuran'ın birçok ayetinde birebir bir tebliğden bahsedilirken, bazı ayetlerde de insanlara toplu tebliğ yapılabileceğine işaret edilir.

Peygamber kıssalarının çoğunda, peygamberlerin kavimlerine toplu anlatımlarda bulunduklarını görürüz. "Ey kavmim..." ifadeleriyle başlayan bu ayetlerle kitle tebliğinin hikmetlerine de dikkat çekilmiştir. Bu konuya dikkat çeken ayetlerden biri Ad kavmi ile ilgilidir:

Ad (toplumuna da) kardeşleri Hud'u (gönderdik.) (Hud, kavmine:) "Ey kavmim, Allah'a kulluk edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Hala korkup-sakınmayacak mısınız?" dedi. (Araf Suresi, 65)

Bazı insanlar çoğunlukla karşı fikirde olan birinden etkilenmiş olmayı ilk anda gururlarına yediremezler, ya da önyargılı düşündükleri için duydukları doğru bile olsa hemen kabul etmeye yanaşmazlar. Bu nedenle bu tarz bir bakış açısı içerisinde olan bir topluluğa bireysel olarak değil, toplu bir tebliğ yapmak çok daha verimli sonuçlar verebilir. Hemfikir oldukları arkadaşlarının ya da yandaşlarının vereceği olumlu bir tepki diğerlerini de olumlu yönde etkileyebilir. Dolayısıyla bazı durumlarda topluluğun psikolojisi gözönüne alınarak, daha etkili olması amacıyla bu yöntem uygulanabilir.

“Ana Yerleşim Merkezleri”

Senin Rabbin, ‘ana yerleşim merkezlerine’ onlara ayetlerimizi okuyan bir elçi göndermedikçe şehirleri yıkıma uğratıcı değildir. (Kasas Suresi, 59)

Allah'ın dinini tebliğ eden peygamberlerin, her dönemde ana yerleşim merkezlerine gönderilmeleri müminler için yol gösterici niteliktedir. Kuşkusuz bunun çok fazla hikmeti vardır. Önemli noktalara ağırlık verip daha sonra bu ağırlık noktasının genişletilmesi her zaman için daha etkilidir. Tarih boyunca görüldüğü gibi iman edenler din ahlakını anlatmaya öncelikle yakın çevrelerinden başlamışlardır. Onlar din ahlakının sunduğu güzellikleri tam olarak kavradıklarında da biraz daha geniş bir çevreye yönelmişlerdir.

Ana yerleşim merkezleri Kuran'da dikkat çekildiği üzere genelde kavmin önde gelen inkarcılarının bulundukları yerlerdir. Kavmin önde gelen inkarcıları ise küfürde ve azgınlıkta da başı çeken insanlardır. Bu yüzdendir ki tarih boyunca peygamberler Allah'tan korkup sakınmayı ve güzel ahlakı ilk olarak bu insanlara tebliğ etmişlerdir.

Öncelikle kavmin önde gelenlerini dine davet etme konusunda Kuran’dan bir örnek, Allah’ın Hz. Musa’yı tebliğ için ilk olarak Firavun’a yollamasıdır:

Musa’nın haberi sana geldi mi?
Hani Rabbi ona, kutsal vadi Tuva’da seslenmişti:
Firavun’a git; çünkü o, azdı.
Ona de ki: “Temizlenmek ister misin?”
Seni Rabbine yönelteyim, böylece (O’ndan) korkmuş olursun. (Naziat Suresi, 15-19)

Bunun hikmeti ise açıktır. İnkarda önderlik eden insanlar inandıkları felsefeleri yıkılarak bozguna uğradıkları takdirde, onlara tabi olan insanlar da bundan etkileneceklerdir.

Zenginlik ve İhtişamın Tebliğdeki Etkisi

Tebliğde izlenecek olan yöntemler ve anlatılacak olan konular kadar, ortamın özenli olarak seçilmesi de oldukça önemlidir. Aslında bu, tebliğ söz konusu olsa da olmasa da, müminlerin dünyada cennet ortamına en yakın şartları oluşturmaya çalışmalarının doğal bir sonucudur. Çünkü müminler Kuran ayetlerindeki estetiğe ve sanata yönelik işaretlerden ve cennet tasvirlerinden anladıklarını, dünyada da yaşadıkları ortamlara uygulamaya çalışırlar. Kuran’da cennete yönelik olarak bahsi geçen köşkler, bahçeler, pınarlar, tahtlar ve daha pek çok dekorasyon şekli son derece ihtişamlı, etkileyici ve insan ruhunun en çok zevk alacağı şekildedir. Bu nedenle müminler de, Kuran’da işaret edilen tarzda bir estetik anlayışını benimserler.

Öte yandan Kuran'da, tebliğde de zengin ve ihtişamlı bir ortamın seçilmesinin olumlu etkisine dikkat çekilmiştir. Böylelikle dini yeni tanıyan kişi de, müminlerin hayat tarzını, yaşadıkları ortamdaki cennet özelliklerini görebilmelidir ki, kalbi dine kolayca ısınsın ve Kuran'ın hayata ilişkin her yöndeki uygulaması gibi, bu konunun da uygulamalı şeklini görebilsin.

Kuran ayetlerinde bu konuyla ilgili olarak verilen bir örnek Hz. Süleyman'la ilgili kıssada geçer:

Ona: "Köşke gir" denildi. Onu görünce derin bir su sandı ve (eteğini çekerek) ayaklarını açtı. (Süleyman:) Dedi ki: "Gerçekte bu, saydam camdan olma düzeltilmiş bir köşk-zemindir." Dedi ki: "Rabbim, gerçekten ben kendime zulmettim; (artık) ben Süleyman'la birlikte alemlerin Rabbi olan Allah'a teslim oldum." (Neml Suresi, 44)

Sebe Melikesi ve halkının güneşe tapmakta olduklarını haber alan Hz. Süleyman, onları Allah'a ve dine teslim olmaya davet etmiştir. Hz. Süleyman'ın yollamış olduğu tebliğ mektubu üzerine onun sarayına giden Melike, köşkün ihtişamı ve zenginliği karşısında çok etkilenmiştir. Bu zevke duyulan hayranlık, onun Hz. Süleyman'a tabi olmasına vesile olmuştur.

Ayette köşkün zemininin saydam olduğuna ve Sebe Melikesi'nin burayı su sanarak eteğini toparladığına dikkat çekilmiştir. Hz. Süleyman'ın sarayının bu özelliği, cennet tasvirlerinde anlatılan "altından ırmaklar akan köşkleri" andırır niteliktedir ve dünya şartlarındaki haliyle de olsa, tebliğ yapılan kişi üzerinde hemen etkisini göstermiştir. Etrafında gördüğü güzelliklerin derin bir akıl ürünü olduğunu fark eden Sebe Melikesi, başlangıç olarak bu vesileyle dinin üstünlüğünü görebilmiştir.

Diğer yandan tebliğ yapılan mekanın estetiğiyle ve temizliğiyle kusursuz olması psikolojik rahatlık açısından da son derece önemlidir. Aydınlık, ferah, estetik olarak döşenmiş ve temiz ortamlar, bir nevi, mümininin dengeli ve huzurlu yapısını yansıtır ve karşı tarafı da olumlu yönde etkiler. Karanlık, kasvetli, uyumsuz ve dağınık bir ortam ise farkında olsa da olmasa da her insanın ruhuna sıkıntı verir.

Ama şunu da unutmamak gerekir ki kişiye anlayışı (hidayeti) veren Allah'tır. Bu ortamların hazırlanması yalnızca bir dua niteliğindedir. Tüm bunlara rağmen kişi iman etmeyebilir. Önemli olan müminlerin Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla çaba harcamaları ve tebliğ ibadetlerini yerine getirmeleridir. İman edenler yaptıklarının asıl karşılığını ahirette alacaklarını umut ederler.

Tebliğde Dış Görünümün Önemi

Müminler fiziki görünümleriyle de Kuran ahlakını yaşadıklarını gösterirler. Allah Kuran'da estetiğe, beden temizliğine, temiz kıyafetlere dikkat çekmiş ve güzel ahlakın bir gereği olarak müminlerin bu tavsiyelere de titizlikle uymasını emretmiştir. İşte

Kuran ahlakını anlatan müminin bu konuda da Allah’ın tüm emir ve tavsiyelerini uygulaması karşı tarafta olumlu bir etki bırakır.

Öte yandan önemli bir konuya dikkati yoğunlaştırabilmek ancak zinde ve rahat bir psikolojiyle mümkündür. Bu yüzden Allah’ın ayetlerini anlatan kişinin üzerinde dikkat dağıtacak nitelikte, rahatsız edici hiçbir unsur olmaması, onu dinleyen kişinin tüm dikkatini anlatılanlara verebilmesini sağlayacaktır. Bedeni ve giysileri bakımsız olan bir kişi, karşısındaki insanda daha en baştan olumsuz ve itici bir etki oluşturur. Ancak Kuran’a ve Peygamber Efendimiz (sav)'in sünnetine uyan bir müminin görünümü, göze son derece hoş gelir. Temizliği ve bakımı ise son derece dikkat çekici niteliktedir ve karşı taraf üzerinde hayranlık ve saygı uyandıran bir etki bırakır.

Tebliğde İkramın Makbuliyeti

Kuran’ın işaretlerinden anladığımız bir başka nokta da kalbi dine ısındırılacak olan kimselere güzel ikramlarda bulunulmasıdır. Aslında bu, tebliğ söz konusu olsun ya da olmasın müminlerin doğal yaşantıları içerisinde tüm insanlara yönelttikleri bir tavırdır. Çünkü Kuran ahlakı, müminlere, karşılarındaki kişi daha önce hiç tanımadıkları bir yabancı dahi olsa nezaketli ve ince düşünceli olmayı öğretir. Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi Hz. İbrahim evine gelen misafirlere, daha önce hiç tanımadığı ve görmediği kişiler olmalarına rağmen, hemen ikramda bulunmuştur.

Allah Kuran’ın bir başka ayetinde de, sadakaların kimler için olduğunu açıklarken, bunların arasında “kalpleri dine ısındırılacak olanları” da saymıştır. (Tevbe Suresi, 60) Bu nedenle, tebliğ yapılan kişi için yapılacak her harcama da Kuran’ın tavsiyesine uygun olacaktır.

Diğer yandan önemli bir konuyu dikkat vererek dinlemek de, anlatmak da hem enerji hem de zindelik gerektiren faaliyetlerdir. Uzun süre dikkat yoğunlaştırarak anlatılanları dinlemek, hem fiziki hem de zihinsel açıdan bir bitkinliğe sebep olabilir. Bu arada yapılacak güzel bir ikram, ortama hem hareket getirecek hem de dağılan dikkatin yeniden toplanabilmesini sağlayacaktır.

Din Ahlakını Anlatmada Samimiyetin Önemi

Kuran’da faydalı olabilecek pek çok tebliğ yöntemi anlatılmış ancak tüm bunları asıl etkili kılacak olan şeyin ise, samimiyet olduğu vurgulanmıştır. Kuran’da vurgulanan bu samimiyet anlayışı, cahiliye toplumundaki bilinen şeklinden oldukça farklıdır. Bu samimiyet, kişinin ilk olarak, anlattığı şeylere kendisinin inanması ile ortaya çıkar. Aksi takdirde kendi anlattıklarına kendisi inanmayan, Allah’ın tavsiyelerini uygulamayan bir kişinin anlatımındaki samimiyetsizlik, anlatım şeklinden rahatlıkla anlaşılır.

Ancak, anlattıklarına gönülden inanan ve bunları yaşayan insanın durumu çok farklıdır. Örneğin ahiretin varlığına kesin iman eden bir kimse, cehennemi kesin bir gerçekten bahsettiğini bilerek anlatır. Anlatırken hissettikleri, yüzünden, gözünden, ses tonundan ve tavırlarından hemen anlaşılır. Bu ise karşı tarafın da cehennemi aynı

gerçeklik ve korkuyla algılayabilmesini sağlar. Yoksa cehennemin varlığını henüz kendisi kavrayamayan bir insanın anlatımı, onu dinleyen kişi üzerinde de olumsuz bir etki bırakabilir. Bu nedenle, kişinin anlattığı şeyleri tüm tavırları, ahlakı ve yaşantısıyla destekliyor olması gerekir.

Bu konuda unutulmaması gereken bir başka nokta da samimiyetin asla ve kesinlikle taklidi olarak elde edilemeyen ve tamamen gerçek iman ile kazanılan bir özellik olmasıdır. Kuran'da peygamberlerin bu özelliklerine pek çok ayet ile dikkat çekilmiştir. Öyle ki peygamberlerin benzersiz samimiyeti ile karşılaşan inkarcılar, onların tavır ve konuşmalarında kendilerini etkileyen şeyin ne olduğunu anlayamamışlar, bunun üzerine "büyücü" iftirası atmaya dahi kalkışmışlardır.

Anlatım Çarpıcılığı

Tebliğde samimiyet kadar etkili olan bir başka özellik de hikmet, yani özlü ve etkili konuşmadır. Özlü anlatım, bir konunun, esas vurgulanması gereken yönü ile anlatılarak, gereksiz detaylara girmeden kısa ve çarpıcı cümlelerle ifade edilebilmesidir. Allah tebliğde hikmetli anlatımın önemine şöyle dikkat çekmiştir:

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel bir biçimde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin yolundan sapanı bilendir ve hidayete ereni de bilendir. (Nahl Suresi, 125)

Ancak hikmetli anlatımın şartı yine samimiyettir. "Kime dilerse hikmeti ona verir; Şüphesiz kendisine hikmet verilene büyük bir hayır da verilmiştir..." ayetiyle, hikmetin de, samimiyet gibi taklidi olarak kazanılamayacağını, ancak Allah'ın dilemesiyle verildiğini anlıyoruz. (Bakara Suresi, 269) Allah Kuran'da hikmetin Kendi Katı'ndan bir nimet olarak verildiğini bildirerek, anlatım çarpıcılığının önemine işaret etmiştir. Bununla ilgili bazı ayetler şöyledir:

O, erginlik çağına ulaşıp olgunlaşınca, ona bir 'hüküm ve hikmet' ve ilim verdik. Biz iyilikte bulunanları işte böyle ödüllendiririz. (Kasas Suresi, 14)

Onun mülkünü güçlendirmiştik. Ona hikmet ve anlatım çarpıcılığını vermiştik. (Sad Suresi, 20)

...Allah da ona mülk ve hikmet verdi; ona dilediğinden öğretti... (Bakara Suresi, 251)

...Doğrusu Biz, İbrahim ailesine Kitabı ve hikmeti verdik; onlara büyük bir mülk de verdik. (Nisa Suresi, 54)

(Çocuğun doğup büyümesinden sonra ona dedik ki:) "Ey Yahya, Kitabı kuvvetle tut." Daha çocuk iken ona hikmet verdik. (Meryem Suresi, 12)

KURAN'DA FAYDALARINA DİKKAT ÇEKİLEN HAYVANLAR

Pek çok ayette hayvanların insanlar için büyük bir nimet olduğu vurgulanmış ve onlardan diledikleri gibi faydalanmaları tavsiye edilmiştir. Bu konudaki ayetlerden biri şöyledir:

Allah, size evlerinizi (içinde) "güvenlik ve huzur bulacağınız yerler" kıldı; ve size hayvan derilerinden hem göç gününde, hem yerleşme gününde kolaylıkla taşıyabileceğiniz evler; yünlerinden, yapağılarından ve kıllarından bir zamana kadar giyimlikler-döşemelikler ve (ticaret için) bir meta kıldı. (Nahl Suresi, 80)

Hayvanlarda insanlar için çok çeşitli yararlar olduğu Kuran'ın daha pek çok ayetinde haber verilir.

Bazı insanlar hayvanlardan elde edilen yararları düşünmeden kullanır ve bunları birer nimet olarak Allah'ın kendisine verdiğini unutur. Bunları zaten hakkı olan, günlük ürünler olarak görür. Oysa Allah insanlara verdiği nimetler karşılığında nankörlük etmemelerini, bu nimetleri sık sık dile getirerek şükredici olmalarını emretmiştir. Bu bölümde, Allah'ın insanlara nimet olarak sunduğu hayvanlardaki çeşitli yararlara yer verilecektir.

İnsanlar İçin Faydalı Hayvansal Besinler

Ellerimizin yaptıklarından kendileri için nice hayvanları yarattığımızı görmüyorlar mı? Böylece bunlara malik oluyorlar. Biz onlara kendileri için boyun eğdirdik; işte bir kısmı binekleridir, bir kısmını(n da etini) yiyorlar. Onlarda kendileri için daha nice yararlar ve içecekler vardır. Yine de şükretmeyecekler mi? (Yasin Suresi, 71-73)

Allah insanları, denemek amacıyla, bu dünyada çeşitli eksikliklere ve acizliklere sahip olarak yaratmıştır. İnsanın hayatının sonuna kadar beslenmek zorunda olması, hayatta kalmasının bu koşula bağlanmış olması da aslında bir eksikliktir. Ancak çoğu insan, belki de beslenme konusunu bir acizlik olarak görmeyi daha önce hiç düşünmemiştir. Bunu, insanın yaratılışı gereği sahip olduğu doğal bir ihtiyaç olarak kabul etmiştir. Ama insanın böyle bir ihtiyacının olması bir eksikliktir ve bu eksikliğin altında gizlenmiş hikmetler vardır. Her insanın bu hikmetleri kavramaya çalışması gerekir. Çünkü ancak bu mantığı kavradığı takdirde, Yaratıcısı'na karşı acizliğini ve O'ndan gelecek her nimete ne kadar muhtaç olduğunu anlayabilir. Oruç tutmanın

müminler üzerine farz kılınmasının hikmetlerinden birisi de budur; kısa süreli, geçici bir açlık ve susuzluğun dahi insanın kendi aczini ve zayıflığını hatırlamasına ve hissetmesine, Allah'a ne derece muhtaç olduğunu anlamasına yardımcı olması ve Allah'ın hayatı boyunca kendisine verdiği rızıkları hakkıyla takdir edip bunların şükrünü ve tefekkürünü samimi olarak yapmasına vesile olması…

İnsan Allah'a muhtaçtır ve Allah "rızık veren" sıfatıyla tüm kullarına ihtiyaç duydukları şeyleri vermiştir. Allah'ın insanlara verdiği bu nimetlerden biri de hayvansal besinlerdir. Bu besinler son derece çeşitlidir; et, süt, yumurta, bal başlıcalarıdır. İlerleyen satırlarda Kuran'da dikkat çekilen bu faydalı besinlerden bir kısmının özelliklerinden söz edeceğiz.

Etin İnsan Yaşamına Katkıları

Onlara, istek duyup-arzuladıkları meyvelerden ve etten bol bol verdik. (Tur Suresi, 22)

İnsan bedeni için hayati önem taşıyan gıdalardan biri, ayette özellikle dikkat çekilen ettir.

İnsan vücudundaki proteinin yapıtaşları amino asitlerdir. Amino asitler, yıpranan ve yok olan dokuların yenilenmesinde kullanılır. Dolayısıyla vücudun gelişmesi ve kendini yenilemesi için yeterli miktarda amino asit, yani protein alınması gereklidir. Yaşamsal faaliyetlerin devamını ve büyüme için gerekli miktarı tam olarak sağlayan amino asitlerin oluşturduğu protein kaynaklarına "tam protein" denir. İşte hayvansal bir besin olan et, tam proteine en yakın olan yiyecektir. Sebze proteinleri genellikle tam protein değildirler ve vücuda gerektiği kadar amino asit sağlayamazlar. Ayrıca sadece sebze ile yapılan, karbonhidrat bakımından zengin fakat protein bakımından yetersiz bir beslenme, vücudun yeterli ölçüde amino asit almasını engeller ve sonuçta ödem denilen, su toplamasına bağlı şişlikler ortaya çıkar. Ödem ise, insanın hayatına son verebilecek derecede ciddi bir rahatsızlıktır.[4]

Et, yalnızca protein açısından zengin bir besin değildir. İçerisinde aynı zamanda insan için hayati öneme sahip olan demir, çinko, fosfor, potasyum, selenyum gibi minerallerin yanısıra birçok vitamin (en fazla B grubu vitaminleri) de bulunmaktadır. Demir ve çinko bitkisel gıdalarda da vardır ancak, sürekli bitkisel gıdalarla beslenenler, lif içeriği yüksek besinleri yediklerinden, bedenin bunları özümsemesi güç olur.

Kırmızı etteki doymuş yağlar, özellikle erkeklerde felci önleyici bir etki yapmaktadır.[5] Felç kanın beyin hücrelerine aniden pompalanması sonucu meydana gelmektedir. Kanın bu ani akışı sonrası birçok beyin hücresi ölür ve kişi felç olur. Ancak son yapılan araştırmalar hayvansal yağların kanın beyne akışını düzenlediğini ortaya çıkarmıştır.

Ayrıca et içermeyen beslenme şekillerinin, kolesterol açısından düşük olduğu sanılmaktadır. Oysa bu yanlış bir mantıktır. Çünkü et haricindeki yiyecek gruplarında

mevcut olan gizli yağların oranı oldukça yüksektir. Dolayısıyla vejeteryanlar, bu şekilde beslenmekle, söz konusu gizli yağları da vücutlarına almış olurlar. Diyet uzmanları insanların sağlıklı beslenmeleri için günde 300 mg'dan az kolesterol almalarını tavsiye etmektedirler. İşte etten elde edilen kolesterol tam bu diyete uygun miktardadır.

Etin sindirim süreci uzundur ancak, içindeki proteinlerin %95'i, yağların ise %96'sı kolaylıkla sindirilebilir. Bunun yanında yağlar, diğer besinlerin de sindirilmesine olanak tanır. Böylece uygun oranda yağ içeren et, midede daha uzun süre kalarak acıkmayı geciktirir ve açlığa dayanma gücünü arttırır. Bunun dışında et içerisinde bulunan özler, sindirim sistemindeki tükürük bezlerini harekete geçirerek iştah açar ve sindirimi kolaylaştırır.[6]

Bilimsel olarak açıklanan tüm bu özelliklerin yanında et, aynı zamanda son derece lezzetli ve sevilen bir besindir. Vücudun böylesine ihtiyaç duyduğu bir besin, eğer bu kadar lezzetli olmasaydı, yalnızca ihtiyaç olduğu için onu yemek insanlara zevk değil aksine sıkıntı verebilirdi. Ancak Allah kullarına lütufta bulunarak, bu ihtiyaçlarını zevkle giderebilecekleri şekilde bir imkan oluşturmuştur. Kuran ayetlerinde etin cennet yiyeceklerinin arasında sayılması ise kıymetini daha da vurgulamaktadır. (Vakıa Suresi, 21)

Hayvanların Mucizevi Üretimi, Süt

Sizin için hayvanlarda da elbette ibretler vardır, size onların karınlarındaki fers (yarı sindirilmiş gıdalar) ile kan arasından, içenlerin boğazından kolaylıkla kayan dupduru bir süt içirmekteyiz. (Nahl Suresi, 66)

Sütün oluşumu, aslında son derece mucizevi bir olaydır. Bir hayvanın vücudundaki kan ve yağın arasından, bunlardan apayrı özellikler taşıyan, kusursuz temizlikte ve lezzette bir içeceğin çıkması mutlaka üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur.

İnsanlara sağladığı faydalar açısından sütün içeriğine bakıldığında, hem çocukların hem de yetişkinlerin beslenmesinde çok önemli bir rol oynadığı görülür. Süte beyaz rengini veren, kazein denilen bir proteindir. Bir süt damlasına mikroskopla bakıldığında ise içinde küçük damlacıklar halinde yüzen yağ tanecikleri görülür. Sütün içinde kazein ve yağdan başka çözünmüş olarak laktoz adı verilen süt şekeri, kemik ve dişlerin oluşumunda rol oynayan kalsiyum ve fosfor gibi mineraller ve ayrıca yaşamsal önem taşıyan pek çok vitamin bulunur.[7]

Görüldüğü gibi süt, insan bünyesinin ihtiyaç duyduğu birçok maddeyi içeren çok zengin bir besindir. Allah'ın insanlara hem faydalanmaları, hem de düşünüp O'nu takdir edebilmeleri için yarattığı süt, aynı zamanda cennette de yaratılacağı bildirilen bir nimettir:

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve orda onlar için meyvelerin her türlüsünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır. Hiç (böyle mükafatlanan bir kişi), ateşin içinde ebedi olarak kalan ve bağırsaklarını 'parça parça koparan' kaynar sudan içirilen kimseler gibi olur mu? (Muhammed Suresi, 15)

Baldaki Sayısız Yararlar

Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendine evler edin. Sonra meyvelerin tümünden ye, böylece Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollarda yürü-uçuver. Onların karınlarından türlü renklerde şerbetler çıkar, onda insanlar için bir şifa vardır. Şüphesiz düşünen bir topluluk için gerçekten bunda bir ayet vardır. (Nahl Suresi, 68-69)

Bal, gerek içinde barındırdığı vitaminler ve minerallerle, gerekse yapısal özellikleri sebebiyle insanlar için gerçekten de tam bir şifa niteliğindedir. İçinde, kalsiyum, potasyum, magnezyum, sodyum klorür, kükürt, demir ve fosfor gibi mineraller, glukoz,

fruktoz gibi şekerler, B1, B2, B3, B5, B6 ve C vitaminleri bulunmaktadır.[8] Bunların yanısıra, içinde az miktarlarda, birtakım hormonlar, çinko, bakır ve iyot da vardır. Hiç kuşkusuz balın içindeki tüm bu besinler, insan sağlığı açısından son derece önemli ve faydalıdır.

1993 senesinde Dünya Arıcılık Kongresi'nde bilim adamları bal hakkında şu yorumlarda bulunmuşlardır:

Kongre'de, arı ürünleri ile tedavi konusu ağırlık kazandı. Özellikle ABD'li bilim adamları bal, arı sütü, polen ve arı reçinesinin (propolis) birçok hastalığı tedavi ettiğini bildirdiler. Romanyalı bir doktor balı katarakt hastaları üzerinde denediğini ve 2094 hastadan 2002'sinin (%95) bal sayesinde tam olarak iyileştiğini açıkladı. Polonyalı doktorlar ise arı reçinesinin hemoroid, deri hastalıkları, kadın hastalıkları gibi birçok hastalığa iyi geldiğini tespit ettiklerini bildirdiler.9

Balın bir özelliği de, şekere oranla %40 daha az kalori içermesidir. Bu özelliği ile bal, hem yüksek enerji veren, hem de düşük kalorili olan yegane besinlerden biridir.

Düşük kalorili olan bu lezzetli şerbetin bir diğer özelliği de kolay sindirilir olmasıdır. Balın içerdiği, fruktoz, glukoza dönüşebilme özelliğine sahip bir şekerdir. Bu sayede bal, yüksek miktarda asit içermesine karşın, midesi rahatsız olanlar tarafından bile rahatlıkla sindirilebilmektedir.

Balın ayrıca, böbreklerin ve bağırsakların rahat çalışmasını sağlayacak bir yapısı vardır. Aynı durum içerdiği serbest şekerler sebebiyle beynin de çalışmasını kolaylaştırır. Beden için kolaylaştırdığı bir diğer şey ise, kan dolaşımı ve kanın temizlenmesidir. Kanın temizlenip, vücutta dolaşmasına yardımcı olmasının yanısıra, kanın bizzat yapımında da rol oynar. Vücuda sağladığı bol enerji, kan yapımı için gerekli olan enerjinin büyük kısmını karşılayacak niteliktedir.

Tüm bunların yanısıra damar sertliği gibi tehlikeli rahatsızlıklara karşı koruyucu niteliğe sahip olan bal aynı zamanda bakteri öldürücü özelliğe de sahiptir.

Ilık suyla karıştırıldığında 7 dakika gibi kısa bir sürede kana karışan bal, bu özelliği ile bedene şifa dağıtma görevini en iyi ve en hızlı şekilde yerine getirebilmektedir. Ayrıca bal, sulandırıldığında antibakteriyel ama dokulara zarar vermeyen bir antiseptik ortaya çıkmış olur. Bunun dışında balın içinde antibakteriyel özellikleri olan birkaç kimyasal madde de bulunmaktadır.

Arıların, insan sağlığına olan katkıları yalnızca bu kadarla sınırlı değildir. Bir başka ürünleri de arı sütüdür.

Arıların, kraliçe arıyı besleyebilmek için salgıladıkları, pelte kıvamında ve keskin kokulu olan bu madde, insanlar için ayrı bir şifa kaynağı niteliğindedir. Arı sütü denilen bu maddenin içinde fosfor, kalsiyum, demir, sodyum, potasyum, magnezyum gibi mineraller, B2, B3, B6 vitaminleri, protein ve karbonhidrat bulunur.

Arı sütünü insanlar, bedensel yorgunluklarda, zafiyet gibi vücudun kuvvetsiz düştüğü zamanlarda, damar sertliği ve doku yaşlanmalarından ileri gelen rahatsızlıkların iyileştirilmesinde kullanırlar.[10]

“Görmüyor musunuz ki, şüphesiz Allah, göklerde ve yerde olanları emrinize amade kılmış, açık ve gizli sizin üzerinizdeki nimetlerini genişletip-tamamlamıştır...” ayetinde ifade edildiği gibi arı da tüm bu şifa verici özellikleriyle birlikte Allah'ın insanoğlunun emrine verdiği bir canlıdır. (Lokman Suresi, 20)

Hayvanların Diğer Faydaları

“Hayvanlardan yük taşıyan ve (yünlerinden, tüylerinden) döşek yapılanları da (yaratan O’dur)...” ayeti hayvanların insana sağladığı diğer yararlara da dikkat çekmektedir. (Enam Suresi, 142) Hayvanlar gerek yünleri, gerek tüyleri, gerekse derileriyle insanlara saymakla bitirilemeyecek kadar çok fayda sağlarlar. Bu malzemeler, insanın günlük hayatında karşısına çıkan eşyaların çoğunun hammaddesini oluşturur.

Üzerimize giydiğimiz kazaklardan battaniyelere, yere serdiğimiz halılara, elbise dikilen kumaşlardan, koltuk döşemelerimizin kaplama malzemelerine kadar her türlü eşyayı bu hayvanlardan sağlarız. Bunun yanında, yine koyundan sığıra, yılandan timsaha kadar çeşitli hayvanlardan sağlanan deri de, giyimden, döşemeye ya da süs eşyalarına kadar her alanda yoğun olarak kullanılır.

Hayvanların bize sağladığı faydalardan biri de, ipek böceğinin ürettiği ipektir. Bu kumaş, Allah’ın insana verdiği güzel bir nimettir. Öyle ki Kuran’da cennetin tasvir edildiği ayetlerde, cennet kıyafetlerinin ipekten yapıldığı anlatılır:

Ve sabretmeleri dolayısıyla cennetle ve ipekle ödüllendirmiştir. (İnsan Suresi, 12)

Onlar; altından ırmaklar akan Adn cennetleri onlarındır, orada altın bileziklerle süslenirler, hafif ipekten ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler giyerler ve tahtlar üzerinde kurulup-dayanırlar. (Bu,) Ne güzel sevap ve ne güzel destek. (Kehf Suresi, 31)

Elbette ki cennet ipeği, dünyadaki ile kıyaslanmayacak güzellikte ve etkileyicilikte olacaktır. Ancak dünyadaki ipek de değerli bir kumaştır. Nitekim ipeğin oluşumundan işlenişine kadar olan zahmetli evreyi incelediğimizde bu değer çok daha açık bir şekilde ortaya çıkar.

Unutmamak gerekir ki, oldukça değerli bir kumaş olan ipeğin üreticisi yüksek akıl sahibi bir insan ya da iyi dizayn edilmiş bir makine değil, tam tersine yaklaşık 5-10 cm büyüklüğünde bir böcektir. Bu kumaşların büyük bir bölümü ipek böceklerinin ördüğü kozalardan çekilen ipeklerle dokunur.

İpek böceği yumurtasından çıkan tırtıllar, belirli bir olgunlaşma sürecini aştıktan sonra dalların üzerine çıkarak kendi kozalarını örmeye başlarlar. İpek, bu canlının vücudundaki bir çift ipek bezinden salgılanır ve tırtılın alt dudağındaki bir delikten dışarı sızar. İpek böceğinin salgıladığı bu yapışkan madde, havayla temas eder etmez sertleşir. Bunun ardından insanlar bu kozaları toplayarak bir dizi işleme tabi tutarlar ve bizim bildiğimiz anlamdaki ipek de bu sürecin sonunda oluşur.[11]

İpek böceğinin ürettiği bu iplik, tüm dünya çapındaki dokuma sektöründe kullanılıp insanlara çeşitli tekstil ürünleri olarak döndüğü gibi, aynı zamanda tıp alanında da işlevsel bir yere sahiptir. Cerrah ipeği adı verilen ipek türü, cerrahi tekniğinde sağlam bağ ve dikişlerin atılmasında kullanılmakta ve yine insanların karşısına fayda sağlayan bir unsur olarak çıkmaktadır.

Küçük bir böceğin, Allah'ın kendisine ilham etmesi neticesinde, formülü kendi bedeninde gizli olan bir salgı salgılaması ve bunu insanların hizmetine sunması kuşkusuz ki, olağanüstü bir durumdur.

İnsanların hayvanlardan sağladığı menfaatleri birkaç maddeyle sınırlandırmak elbette ki mümkün değildir. Yeryüzü üzerinde binlerce tür hayvanın var olduğu düşünülecek olunursa, her birinden istifade edilen konuları saymak bile sayfalarca yer tutacaktır. Nitekim bu gerçeğe Kuran'da, "eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız..." ayetiyle de dikkat çekilmiştir. (Nahl Suresi, 18)

Allah'ın insanlar için hayvanları bu kadar çok yararla donatması, kullarına olan sevgisinin ve onlar üzerindeki korumasının göstergesidir. Ama bunları Allah'ın verdiğini unutan kimse için, tüm bu nimetler ahirette sorguya çekileceği birer sorumluluk ve yük olacaktır. Bu nedenle, Allah'ın davet ettiği şekilde derin derin düşünüp, bunların altında yatan hikmetleri görmek ve şükretmek gerekir.

Denizlerden Elde Edilen Yararlara İşaretler

Allah'ın bizlere sunduğu sayısız nimet içinde denizlerden elde edilenleri de sayabiliriz. Kuran'da bu yararların bir kısmı şöyle bildirilmiştir:

Denizi de sizin emrinize veren O'dur, ondan taze et yemektesiniz ve giyiminizde ondan süs-eşyaları çıkarmaktasınız. Gemilerin onda (suları) yara yara akıp gittiğini görüyorsun. (Bütün bunlar) O'nun fazlından aramanız ve şükretmeniz içindir. (Nahl Suresi, 14)

Denizdeki hayvanlardan sağladığımız yararları genelleme yaparak incelediğimizde sayısız nimetin varlığını görürüz. Her bir deniz, içerisindeki doğal yaşam şartlarına göre, farklı türlerde hayvan çeşitlerini barındırmaktadır. Ve hepsi de insanlar için çok farklı faydalar içermektedir. Nitekim Fatır Suresi'nde de bu konuya şöyle dikkat çekilmiştir:

İki deniz bir değildir. Şu, tatlı, susuzluğu keser ve içimi kolay; şu da, tuzlu ve acıdır. Ancak her birinden taze et yersiniz ve takınmakta olduğunuz süs eşyalarını çıkarırsınız. O'nun fazlından aramanız ve umulur ki şükretmeniz için gemilerin onda (denizde) suları yara yara akıp gittiğini görürsün. (Fatır Suresi, 12)

İnsan hiçbir çaba harcamadığı halde, denizaltındaki yaşam tam bir düzen içinde, insana fayda sağlayacak şekilde sürüp gider. Çünkü tüm bu düzeni Allah kulları için eksiksiz bir biçimde yaratmıştır. İnsanın yapacağı tek şey bu nimetleri kendisine zahmetsizce sunan Allah' a karşı şükredici olmaktır.

Denizden Elde Edilen Besinler

İnsanın, bedeni için gerekli olduğunu dahi tam olarak bilmediği birçok besin maddesi, çeşitli yiyeceklerin içerisine paketlenmiş ve hazır bir şekilde kendisine sunulmuştur. Bu besinler arasında denizden elde edilenler de besin yönünden son derece zengindir ve özellikle de insan bünyesinin ihtiyaç duyduğu çeşitli mineral ve vitaminleri karşılayacak şekilde yaratılmıştır. Allah, "deniz avı ve onu yemek size ve (yeryüzünde) dolaşanlara bir yarar olarak helal kılındı" ayetiyle denizden elde edilen besinlerin faydalarına dikkat çekmiştir. (Maide Suresi, 96)

Deniz ürünlerinin içinde en çok bulunan mineraller, krom, kobalt, fosfor, bakır, iyot, flor ve sodyumdur. Sahip oldukları bu mineraller sayesinde deniz ürünleri büyümeye yardımcı olur, kan basıncını dengeler ve şeker hastalığının oluşmasını engellerler. İçerdikleri kobalt ile anemi hastalığının oluşmasını önlerken, bakır ve iyot sayesinde de demir emilimini hızlandırırlar ve dolayısıyla da kişinin kendini enerjik hissetmesini sağlarlar. Bunun yanında, zihinsel faaliyetlerin daha seri olarak gerçekleştirilmesine yardımcı olur, cildin, dişlerin, saçların, tırnakların daha sağlıklı gelişmesini sağlarlar. Ayrıca deniz ürünlerinde bol miktarda bulunan çinko çok önemli bir elementtir. Vücudun büyümesine ve gelişmesine yardımcı olur. Tat ve koku alma duyularını korumayı sağlar, yaraların iyileşmesine yardımcı olur. Gerekli miktarda A vitamininin kanda tutulmasını sağlar. Ek olarak enerji ihtiyacını düzenleyen insülinin bir öğesidir.[12] İçerdikleri flor sayesinde kemiklerin güçlenmesine, kasların ve sinir sisteminin düzenli çalışmasına yardım ederler.[13]

Ayrıca denizden elde edilen besinlerle ilgili Kuran'da çok önemli bir detaya daha dikkat çekilir. Nahl Suresi 14. ayette Allah denizle ilgili, "…ondan taze et yemektesiniz…" diye haber verir. Burada özellikle belirtilen "taze et" ifadesi son derece dikkat çekicidir. Bilindiği gibi deniz ürünlerinin mutlaka taze olarak tüketilmesi gerekir. Çünkü bu ürünler bayat olduklarında insan bedenine zarar verebilirler. Kuran'da, diğer hayvanlardan değil de yalnızca denizden elde edilen etle ilgili olarak böyle bir ifade kullanılması ise, bu konuya işaret ediyor olabilir.

Kuran'da Dikkat Çekilen Bir Besin: Balık

Kuran'da genel olarak deniz ürünlerine dikkat çekilmesinin yanısıra, balığa yönelik olarak özel bir işaret de vardır. Kehf Suresi'nde Musa peygamber ve genç yardımcısının uzun bir yolculuğa çıktığı ve yanlarına da yiyecek olarak balık aldıkları anlatılır:

(Varmaları gereken yere gelip) Geçtiklerinde (Musa) genç-yardımcısına dedi ki: "Yemeğimizi getir bize, andolsun, bu yaptığımız-yolculuktan gerçekten yorulduk." (Genç-yardımcısı) Dedi ki: "Gördün mü, kayaya sığındığımızda, ben balığı unuttum..." (Kehf Suresi, 62-63)

Ayetlerde dikkat çeken nokta, böyle uzun bir yolculuk sırasında yiyecek olarak özellikle balığın seçilmiş olmasıdır. Allah müminlere böyle bir kıssayı bildirerek, balığın faydalarına, besleyici yönüne işaret etmiş olabilir.

Balığın besin olarak özelliklerini araştırdığımızda da çarpıcı bilgilerle karşılaşırız. İçerdiği fosfor, sülfür, vanadyum gibi mineraller sayesinde büyümeyi ve dokuların iyileşmesini sağlar. Eklem ağrılarını azaltır, sağlıklı diş etleri ve diş yapısı oluşmasını sağlar, cilt rengini güzelleştirir, saçların daha sağlıklı olmasını sağlar, bakteriyel enfeksiyonlarla mücadeleye yardımcı olur. Ayrıca kandaki kolesterol oranını düzenleyici etkisiyle kalp krizlerinin önlenmesinde rol oynar. Nişasta ve yağların metabolizmaya katılmalarına yardım ederek daha enerjik ve daha kuvvetli olunmasını sağlar. Öte yandan da zihinsel faaliyetlerin düzenli çalışmasında etkilidir.

Bu özelliklerinin yanısıra, içerdiği D vitamininin ve diğer minerallerin yeterli miktarlarda alınmaması durumunda da, raşitizm, diş eti hastalıkları, guatr, hipertiroid gibi rahatsızlıklar ortaya çıkabilir.[14]

Deniz Hayvanlarından Elde Edilen Süs Eşyaları

Deniz hayvanlarından sağlanan ve son derece estetik bir güzelliğe sahip olan süs eşyalarından biri, daha önceki bölümlerde söz ettiğimiz incidir. İncinin oluşumu ise son derece ilginçtir: İstiridye, midye ve salyangoz gibi yumuşakçalar, kabuklarının iç yüzeyini sedef denilen beyazımsı, parlak bir maddeyle kaplarlar. İçlerine giren kum gibi taneciklerin zarar verici etkisinden kurtulmak için de aynı yöntemi kullanır, bunları sedefle örterek incileri oluştururlar. İnsanlar ise denizden topladıkları bu incileri çeşitli şekillerde ziynet ve süs eşyası olarak kullanırlar. Bunun yanında bu yumuşakçaların üretmiş olduğu sedefler de, en az inciler kadar kullanışlı bir süs malzemesidir.

Kuşkusuz böylesine şaşırtıcı bir sistemle son derece estetik görünümlü süs eşyalarının meydana gelmesi Allah'ın üstün sanatının bir göstergesidir. Bu güzelliklerin özel olarak müminler için hazırlanmış bir nimet olduğuna Kuran'da şöyle dikkat çekilmiştir:

Birbirleriyle kavuşmak üzere iki denizi salıverdi. İkisi arasında bir engel (berzah) vardır; birbirlerinin sınırını geçmezler. Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İkisinden de inci ve mercan çıkar. (Rahman Suresi, 19-22)

KURAN'DA FAYDALARINA DİKKAT ÇEKİLEN BESİNLER

B ir insan Kuran ayetlerini derinlemesine düşündüğünde, Allah'ın kitabında insanın ihtiyaç duyduğu her konuyu açıkladığını ve hem dünyada hem de ahirette rahat edebilmesi için insana çeşitli yollar gösterdiğini fark eder. Düşünen insanın, Kuran ayetlerinde dikkatini çekecek konulardan biri de, Allah'ın insan yaşamına ve sağlığına en uygun besinlere, çeşitli şekillerde işaret etmiş olmasıdır.

Kuran'da İsmi Geçen Meyveler

Kuran'da dikkat çekilen besinlerden biri, bugün pek çok hastalıkta önleyici ya da tedavi edici etkisi olduğu bilimsel olarak kesinleşen meyvelerdir. İnsan bedenine çok yönlü faydaları olan bu besin türü, aynı zamanda hoşa giden bir yiyecektir. Allah Kuran'da, yarattığı meyvelerin çeşitliliğine ve güzelliklerine dikkat çekerken, insanları bunların oluşumlarındaki mucizevi detayları düşünmeye de davet etmiştir:

O, gökten su indirendir. Bununla herşeyin bitkisini bitirdik, ondan bir yeşillik çıkardık, ondan birbiri üstüne bindirilmiş taneler türetiyoruz. Ve hurma ağacının tomurcuğundan da yere sarkmış salkımlar, -birbirine benzeyen ve benzemeyen- üzümlerden, zeytinden ve nardan bahçeler (kılıyoruz.) Meyvesine, ürün verdiğinde ve olgunluğa eriştiğinde bir bakıverin. Şüphesiz inanacak bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır. (Enam Suresi, 99)

Yeryüzünde yüzlerce ayrı türde, ayrı tatta, ayrı renkte ve kokudaki meyvenin oluşması için Allah, aynı toprağı ve suyu sebep kılmıştır. Ayette "birbiri üstüne bindirilmiş taneler" ifadesiyle anlatıldığı gibi bir tohumun, yıllarca bitip tükenmeden sürekli ürün vermesi, üzerinde düşünülmesi gereken konulardandır.

Meyvelerin oluşumu kadar, içerdikleri vitamin ve minerallerin bolluğu da insanları düşünmeye teşvik eder. Kapkara bir çamurun içerisinde yetişen ve toprakla ne koku, ne tat, ne de renk olarak en ufak bir benzerliği bulunmayan meyveler, topraktan sadece insanlar için gerekli olacak mineralleri özümseyip alırlar. Bu özellikleri sayesinde de, insan sağlığına büyük katkılarda bulunurlar. Ancak ne toprağın meyveye hangi özellikleri kazandıracağını bilmesi, ne de meyvenin bilinçli bir şekilde, toprağı bileşenlerine ayırıp kendisi için gerekli olan maddeleri belirlenen oranlarda alabilmesi mümkün değildir. Oysa bu sistem öylesine mükemmel bir düzen içerisinde işlemektedir ki, her meyve cinsi, sabit bir renk, tat ve koku, ayrıca sabit oranlarda mineral ve vitamin içerir. Örneğin bir karpuz hiçbir zaman kırmızı yerine mavi olmaz, tatlı yerine ekşi olmaz, ya da kendine has kokusu yerine toprak kokmaz.

İşte bu düzeni tüm evrenin tek hakimi ve tek ilahı olan Allah kurmuş ve insanların üzerinde düşünüp şükretmesi için gözler önüne sermiştir.

Kuran'da ismi geçen çok sayıda meyve çeşidi vardır. Bu meyvelerin büyük bir kısmı, inananlara cennette de sunulacak nimetlerdir. Bu bölümde Allah'ın faydalarına işaret ettiği meyvelerin bedene olan yararlarına kısaca değineceğiz.

Kirazın Sağladığı Faydalar

Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları) (Vakıa Suresi, 28)

Kiraz, vücudu zehirli maddelerden temizleyen bir meyvedir. Böbrekleri etkili bir biçimde çalıştırır, dolayısıyla vücutta biriken üre asidi ve ürat tuzlarının dışarı atılmasını sağlar. Bu sayede romatizma, kireçlenme ve damar sertliği gibi hastalıklar da önlenmiş olur. Ayrıca kirazda bulunan kinik asit, böbreklerin kum ve taş yapmasını önler, eğer böyle bir şey varsa da zamanla dökülmesini sağlar. Kirazın böbrek taşının yanında, safra taşını da düşürücü etkisi vardır. Bundan başka kandaki zararlı maddeleri dışarı atarak kanı temizler. Dolayısıyla kan kirlenmesi sonucu meydana gelen sivilce benzeri cilt bozukluklarını gidermiş olur.[15]

Böbrek, safra kesesi, cilt ve kana sağladığı faydaların yanında kiraz aynı zamanda karaciğer için de faydalıdır. Çeşitli hastalıklar sebebiyle ya da fazla ilaç alınmasından kaynaklanan zehirlenme sonucu şişen karaciğerin yükünü hafifletir ve iyileşmesine yardımcı olur.[16]

Kirazda bulunan şeker kana çok çabuk karışır. Bu da vücuda bol miktarda madensel tuzlar ve vitamin vererek, vücudun hastalıklara karşı dayanıklılığının artmasını sağlar. Ayrıca kirazın içinde bol miktarda fosfor bulunması da, sinirleri kuvvetlendirir.[17]

Kısaca özetlendiğinde bile çok sayıda yararı olduğu anlaşılan kiraz, Allah'ın kullarına sunduğu bir ikramdır. Milyonlarca yıldır hiç değişmeden, dünyanın her yerinde aynı tat, koku, görünüş ile varlığını sürdürmekte olan kiraz, aynı zamanda da onlara sağlık sunan bir besindir.

Bir Cennet Meyvesi: Muz

Kuran'da kiraz gibi cennet meyveleri arasında ismi geçen bir başka meyve de muzdur. Cennet tasvirlerinin yapıldığı ayetlerde, Allah bu meyvelerden şöyle bahsetmektedir:

Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları). Üstüste dizili meyveleri sarkmış muz ağaçları. Yayılıp-uzanmış gölgeler. Durmaksızın akan su(lar). Ve (daha) birçok meyveler arasında. Kesilip-eksilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler). (Vakıa Suresi, 28-33)

Elbette cennetteki muz da diğer tüm nimetler gibi, dünyadakinden çok daha kusursuz, asla bozulmayan, çok daha lezzetli ve güzel kokulu ve hatta belki bizim hayal edemeyeceğimiz kadar mükemmel bir meyvedir. Ancak Allah dünyada da bu cennet nimetinin bir benzerini yaratmış ve müminleri bu meyveden faydalandırmıştır.

Son derece besleyici bir meyve olan muzun içerisinde % 75 oranında su, % 1,3 oranında protein ve % 0,6 oranında da yağ bulunmaktadır. Geri kalanı ise çeşitli karbonhidratlardan ve önemli ölçüde potasyumdan oluşmaktadır. Birçok hastalığın tedavisinde faydalı olduğu gibi özellikle de, ateş, sindirim bozuklukları, kas krampları ve kas gevşekliği gibi durumlarda tavsiye edilir. İçerdiği yüksek orandaki potasyum sayesinde, atıkların vücuttan dışarı atılması işlemini kolaylaştırır.[18]

Kan basıncının düşürülmesini sağlar. Bunun yanında muz, alerji tedavisinde de kullanılır. İçindeki potasyum, sodyum ile birlikte çalışarak hücre ve kas gelişimini sağlar, vücudun su dengesini ayarlar ve kalp atışlarının normale dönmesini sağlar. Eğer vücuttaki sodyum-potasyum dengesinde bozulma olacak olursa, sinir sistemi ve kasların faaliyetlerinde düzensizlik meydana gelir. Bu sebeple potasyum dengesinin korunması vücut için son derece önemli bir konudur. Ayrıca potasyum eksikliği, vücutta ödem oluşmasına ve kan şekerinin düşmesine yol açacağı için, söz konusu dengenin korunması oldukça mühimdir.[19]

İçerdiği B6 vitamini sayesinde, protein ve amino asitlerin pek çok kimyasal reaksiyona girmesinde muz aktif bir görev alır. Ayrıca beynin normal fonksiyonlarını gerçekleştirmesine yardımcı olur. Kırmızı kan hücrelerinin oluşmasını destekler. Bunun yanında vücut sıvıları arasındaki kimyasal dengenin sürekliliğini sağlar. Enerji üretimine yardımcı olur ve strese karşı dayanıklılık sağlar. İçerdiği karbonhidrat, yağ ve proteinin metabolik işlemleri sırasında yardımcı enzim görevi görür. Ayrıca bazı anemi (kansızlık) türlerini tedavi eder. Hücre ve kas gelişiminde ve vücudun sıvı dengesinin korunmasında aktif rol oynar. Kalp hastalıklarında da, tedavi edici etkisi vardır. İçerdiği B6 vitaminin eksikliğinde ise yorgunluk, şuur bulanıklığı, sinirlilik, uykusuzluk, kansızlık, böbrek taşları ve cilt dokusunun bozulması gibi hastalıklar ortaya çıkar.[20]

İnsanı yaratan Allah, bu meyveyi ve ondaki faydaları da yaratmış, Kuran'daki işaretlerle insanı bu faydalara yöneltmiştir. Allah bir ayetinde insana istediği, ihtiyaç duyduğu herşeyi verdiğini bildirmiş ve nankörlerden olmaktan kaçınmasını hatırlatmıştır:

Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onu sayıp-bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki, insan pek zalimdir, pek nankördür. (İbrahim Suresi, 34)

Üzümün İnsan Hayatındaki Yeri

Böylelikle, bununla size hurmalıklardan, üzümlüklerden bahçeler-bağlar geliştirdik, içlerinde çok sayıda yemişler vardır; sizler onlardan yemektesiniz. (Müminun Suresi, 19)

Üzüm, gıda değerinin yüksek oluşu, vitamin ve madensel maddeler yönünden zenginliği nedeniyle önemli bir besin kaynağıdır. Üzümün içerisinde %20-25 oranında kana hızlı karışan şeker mevcuttur. Bu bakımdan bedenen ve zihnen çalışan kimseler için oldukça faydalıdır; bedensel ve zihinsel yorgunluğu, kansızlığı giderir. İçerdiği bol demir ve şeker sayesinde, vücutta kan yapımını artırır. Ayrıca karaciğer, böbrek ve sindirim sistemi hastalıklarında doğal bir ilaç etkisine sahiptir. Böbrekleri çalıştırır, vücutta birikmiş üre benzeri atık maddelerin böbrekler aracılığıyla dışarı atılmasını sağlar. Aynı zamanda fazla suyu da atarak, yüksek tansiyonu düşürür.[21] Midelerinde ülser veya gastriti olan kişilere, mafsal, ince bağırsak iltihabı ve romatizması olanlara, karaciğer ve dalağı şişmiş hastalara ve zehirlenenlere üzüm suyu içmeleri tavsiye edilir.[22] Bunun yanında kalp adalelerini kuvvetlendirir. Bronşit ve öksürüğe iyi gelir. Kanı temizleyerek, cildin güzelleşmesini sağlar.[23] Üzüm suyu, süt salgısının artmasını sağladığı için annelere özellikle tavsiye edilmektedir. Üzümde bulunan bazı kimyasal maddeler cilt kanserine yakalanma olasılığını azaltır.[24]

Potasyum Deposu: Nar

Asmalı ve asmasız bahçeleri, hurmaları ve tadları farklı ekinleri, zeytinleri ve narları -birbirine benzer ve benzeşmez- yaratan O'dur. Ürün verdiğinde ürününden yiyin ve hasad günü hakkını verin; israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez. (Enam Suresi, 141)

Kuran ayetlerinde adı geçen bir başka meyve de nardır. Nar, bol miktarda potasyum ayrıca fosfor, kalsiyum, demir, sodyum gibi mineraller ile A, B1, B2, B3 ve C vitaminleri içerir. İçerdiği zengin potasyum, sodyum ile birlikte işleme girerek vücudun su dengesini ayarlar, kalp atışlarının normal seyrini sağlar. Vücuttaki potasyum–sodyum dengesini koruyarak, sinir sistemi ve kasların düzenli çalışmasına yardım eder. Yine potasyum sayesinde, vücutta ödem oluşmasını ve kan şekerinin düşmesini engeller. Terleme nedeniyle kapasitesini yitirmeye başlayan kasları canlandırır ve onların daha kolay hareket etmesini sağlar.[25] Ayrıca narın kalbi kuvvetlendirici bir etkisi de vardır.[26]

Kuran'da Dikkat Çekilen Şifa Kaynağı Bitki: Zeytin

Sizin için gökten su indiren O'dur; içecek ondan, ağaç ondandır (ki) hayvanlarınızı onda otlatmaktasınız. Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve meyvelerin her türlüsünden bitirir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 10-11)

Son yıllarda yapılan araştırmalar, zeytinin yalnızca lezzetli bir besin değil, bunun yanında önemli bir sağlık kaynağı olduğunu da ortaya koymuştur. İçinde bulunan linoleik asit sayesinde çocuk emziren anneler için son derece faydalı bir besindir.

Linoleik asitin eksikliği, bebekteki gelişimin yavaşlamasına ve birtakım deri rahatsızlıklarının ortaya çıkmasına neden olur. Ayrıca sağlık örgütleri, (Dünya Sağlık Örgütü / WHO) damar sertliği, şeker hastalığı oranlarının yüksek olduğu toplumlarda kullanılan yağların içindeki yağ asidinin en az %30'unun linoleik asit olmasını önermektedirler ki bu da zeytinin değerini büyük ölçüde artırmaktadır.[27]

Zeytinin faydaları sadece linoleik asitle sınırlı değildir. İçindeki klor sayesinde de karaciğerin çalışmasına yardımcı olur ve böylece vücudun atıklardan kurtulmasını kolaylaştırır. Bunun yanında iskelet yapısı üzerinde çok olumlu katkısı vardır, dinçlik ve uzun ömür açısından tüketilmesi çok önemlidir. Ayrıca beyin atardamarlarının sağlığına da olumlu etkisi vardır.[28]

Zeytinin insana sağladığı bu faydaların yanında bir yönü daha vardır. Zeytinden elde edilen zeytinyağı da, önemli bir besin türüdür.

Zeytinyağı, diğer katı yağların aksine, kandaki kolesterol oranını yükseltmemekte, tam tersine kontrol altında tutmaktadır. Bu özelliği nedeniyle, tüm uzmanlar tarafından en çok tavsiye edilen yağ çeşidi olarak bilinir. Ayrıca ister sıcak, ister soğuk sindirilsin, zeytinyağı mide asitini azaltarak mideyi gastrit ve ülser gibi hastalıklara karşı korur.[29]

Bunun yanısıra safra salgısını harekete geçirerek, safra bileşiminin en mükemmel hale gelmesini sağlar. Safra kesesinin boşalma işlemini düzenler ve safra taşı riskini azaltır.[30]

Zeytinyağının koroner damar hastalığının gelişmesini önleyici bazı özellikleri olduğu saptanmıştır. Zeytinyağının kanda dolaşan LDL adlı zararlı kolesterol düzeyini düşürdüğü, HDL adlı faydalı kolesterol düzeylerini ise yükselttiği saptanmıştır.[31]

İçerdiği E, A, D, ve K vitaminleri, çocukların ve erişkinlerin kemik gelişmesine, mineralleşmesine yardımcı olması bakımından oldukça önemlidir, kalsiyumu sabitleyerek kemikleri güçlendirir. Zeytinyağı, büyüme gösteren organizmalar için hayati önem taşır. Antioksidan elementler ve insan için büyük önem taşıyan linoleik asit gibi yağ asitleri içerir ki bunlar hormonlara destek olur ve biyolojik hücre zarı sentezine de yardımcı olurlar. Bu vitaminler aynı zamanda, hücre yenileyici özelliklere sahip olmalarından dolayı, yaşlılık tedavisinde de kullanılır, cildi besler ve korurlar.

Doğum öncesi ve sonrasında bebek beyninin ve sinir sisteminin doğal gelişimine katkıda bulunmasından dolayı uzmanlarca, annelere önerilen tek yağ, yine zeytinyağıdır. Anne sütüne yakın miktarda linoleik asit içermekle beraber yağsız inek sütüne zeytinyağı katıldığında anne sütü kadar doğal bir besin kaynağı özelliği kazanır. Ancak sağlık alanındaki en önemli özelliği kalp ve damar hastalıkları üzerinde olumlu etkileridir. Zeytinyağı, tüm bu özellikleri dolayısıyla son yıllarda uzmanların oldukça dikkatini çekmektedir.[32]

Kuran'da Faydalarına Dikkat Çekilen Hurma

Yeryüzünde birbirine yakın komşu kıtalar vardır; üzüm bağları, ekinler, çatallı ve çatalsız hurmalıklar da vardır ki, bunlar aynı su ile sulanır; ama ürünlerinde (ki verimde ve lezzette) bazısını bazısına üstün kılıyoruz. Şüphesiz, bunlarda aklını kullanan bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Rad Suresi, 4)

Hurma da, Allah'ın Kuran'da dikkat çektiği bir meyvedir. Sıcak iklimlerde kuru toprakta yetişen bu meyvenin faydalarına, Kuran'ın Meryem Suresi'nde de dikkat çekilmiştir. Allah doğum sancısı çekmekte olan Hz. Meryem'e hurma yemesini vahyederek, bu bitkide gizlenen sağlık verici özelliğe yönelik bir işaret göstermiştir:

Altından (bir ses) ona seslendi: "Hüzne kapılma, Rabbin senin alt (yan)ında bir ark kılmıştır. Hurma dalını kendine doğru salla, üzerine henüz oluşmuş-taze hurma dökülüversin. Artık, ye, iç, gözün aydın olsun..." (Meryem Suresi, 24-26)

Kuşkusuz ayette özellikle hurmaya dikkat çekilmesi son derece hikmetlidir. Bu doğrultuda hurmanın özelliklerini incelediğimizde, ayetlerde dikkat çekilen hikmeti daha iyi anlarız.

Hurma herşeyden önce içerdiği %50'den fazla şeker ile son derece besleyici bir besin değerine sahiptir, yüksek kalori ihtiva eden fruktoz ve glukoz içerir. Çok kolay ve hızlı bir şekilde hazmedilebilir.[33] İçindeki şeker, gerilen sinirleri rahatlatır, psikolojik güven verir. Ayrıca doğum sırasında meydana gelen kan kaybı vücut şekerinin de düşmesine sebep olur. Bu yüzden vücuda tekrar şeker girişinin sağlanması önemlidir ve hurma bu konuda fayda verir, tansiyon düşmesini de engeller. Örneğin et de faydalı bir gıdadır ancak özellikle böyle bir dönemde taze bir meyve olan hurma kadar fayda vermeyebilir. Hatta böyle bir dönemde bol protein içeren etin fazla tüketilmesi vücutta zehirlenmeye de neden olabilir. Hazmı kolay olan, hafif sebze, meyve türü yiyeceklerin tercihi daha uygun bir seçimdir.

Hz. Meryem'le ilgili ayetin işaret ettiği yönde hurma, hamileler ve emzikli kadınlar için de çok faydalıdır. Çocuğun anne karnında iyi gelişmesini sağlar ve annenin zayıf düşmesini önler. Annenin sütü bol ve besleyici olur.[34]

Aynı zamanda beyin için de son derece faydalıdır. % 2.2 oranında protein, A vitamini, B1 ve B2 vitaminleri içermektedir. İçerdiği protein sayesinde vücudun hastalıklara ve enfeksiyonlara karşı korunmasını sağlar, hücreleri yeniler ve vücut sıvısını dengeler. İçindeki A vitamini sayesinde, görme gücü ile vücut direncini artırır, kemik ve dişlerin güçlenmesini sağlar. B1 vitamini ile sinir sisteminin sağlıklı olmasını kolaylaştırır. Vücudun karbonhidratları enerjiye çevirmesine yardımcı olur. İştah ve sindirimi düzenler. Vücudun protein ve yağı metabolize etmesini sağlar. B2 vitaminiyle

de, vücudun enerji sağlaması ve hücrelerin yenilenmesi için protein, karbonhidrat ve yağların yakılmasına yardımcı olur.

Bununla birlikte, potasyum, sodyum, kalsiyum, demir, manganez ve bakır gibi vücut için gerekli olan minerallere sahiptir. Yine içerdiği potasyumun sodyum ile birlikte faaliyet göstermesi sonucunda kalp ritimlerini normalleştirir. Potasyum beyne oksijen gitmesine de yardımcı olarak berrak düşünebilmeyi sağlar. Bununla beraber vücut sıvıları için uygun alkalik özelliği sağlar. Zehirli vücut atıklarını dışarı atması için böbrekleri uyarır. Yüksek kan basıncını düşürmeye yardım eder ve sağlıklı deri oluşumunu sağlar.[35]

Hurmanın ilgi çekici bir özelliği de yetiştiği ortamın insanları için son derece faydalı özellikler taşımasıdır. İçerdiği protein ve şeker, hurmanın genel olarak yetiştiği çöl ortamı için en besleyici besin türleridir.

Anne Sütünün Faydalarına Yönelik İşaretler

Biz insana anne ve babasını (onlara iyilikle davranmayı) tavsiye ettik. Annesi onu, zorluk üstüne zorlukla (karnında) taşımıştır. Onun (sütten) ayrılması, iki yıl içindedir. Hem bana, hem anne ve babana şükret, dönüş yalnız Bana'dır. (Lokman Suresi, 14)

Ayette dikkat çekilen noktalardan biri bebeğin iki yıl boyunca anne sütüyle beslenmesine ilişkindir. Bilindiği gibi anne sütü bebeğin tüm ihtiyacını karşılayacak özellikte bir besindir. Allah, insanı daha doğar doğmaz, koruma altına almış ve ona dünya üzerinde başka hiçbir besinden elde edemeyeceği kadar faydalı bir içecek sunmuştur.

Bu, bebek için son derece hayati bir önem taşımaktadır çünkü dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren, vücudu artık hayata uyum sağlamak zorundadır. Ve bu uyum için de ilk şart bedeninin kusursuz bir şekilde beslenerek güçlenmesi ve gelişmesidir.

Anne sütü, bileşimindeki maddeler sayesinde hem yeni doğan bebek için mükemmel bir besin kaynağı olmakta, hem de bebeğin ve annenin hastalıklara karşı direncini artırmaktadır. Doktorlar suni olarak üretilen mamaların ancak sütün yetersiz olduğu durumlarda kullanılması, çocuğun özellikle ilk aylarda kesinlikle anne sütüyle beslenmesi gerektiği konusunda birleşmektedirler. Çünkü bebek için, anne sütünün yerini tam olarak tutan, onunla aynı özelliklere sahip olan başka bir gıda yoktur.

Ayrıca son derece mucizevi şekilde her annenin sütü, bebeğin ihtiyacına göre üretilir. Örneğin erken doğum yapmış annelerin sütleri, normal gebelik süresini tamamlayan annelerinkine oranla çok daha farklı ve bebeğin o anki ihtiyaçlarına cevap verebilecek yoğunlukta ve niteliktedir.

Anne sütünün başka bir özelliği de, antibakteriyel olmasıdır. Oda sıcaklığında altı saat tutulan sütlerde bakteriler gelişerek sütü bozduğu halde, bu süre zarfında anne

sütünde bakteri oluşmaz. Bebek tarafından sindirimi son derece kolay olan anne sütünün mükemmelliğine günümüzün ileri teknolojisinin ürettiği modern bebek mamalarının hiçbiri ulaşamamıştır.

KURAN'DA ESTETİK VE SANAT

Güzelliklerden ve estetikten zevk almak insana ait bir özelliktir. Allah insanın ruhunda, güzelliğe karşı bir duyarlılık hissi yaratmıştır. Ancak, bu estetik anlayışının açığa çıkması ve gelişmesi, insanın imanı ve aklı ile doğru orantılıdır.

Müminler karşılaştıkları bütün güzellikleri yaratanın Allah olduğunu bildikleri için, bu güzellikler karşısında heyecan duyarlar. Kendilerine bunların tümünü sunan Allah'ın gücünü ve sanatını gereği gibi takdir edebilmeye çalışırlar. Cennete karşı duydukları özlem de, güzelliklerden zevk alma kabiliyetlerini artırır. Allah'ın Kuran'da haber verdiği cehennem ortamını düşünüp kıyas yaptıklarında ise, ruha zevk veren estetiğin değerini daha iyi kavrarlar.

Kuran'da yer alan cennet hakkındaki ayetler de müminler için yol gösterici bir nitelik taşımaktadır. Çünkü cennet ayetlerinde, Allah'ın müminler için seçip beğendiği, uygun gördüğü, kullarını bunlar ile mükafatlandıracağını vaat ettiği bir ortam ile güzellik ve estetik anlayışı tarif edilmektedir. Mümin, Kuran'daki bu işaretleri dünya şartlarında olabilecek en uygun şekilde hayata geçirerek, güzelliklerle dolu bir yaşam modeline ulaşabilir.

Allah'ın Sunduğu Güzellikler

Allah'ın insanlara dünyada verdiği sayısız nimetlerden biri de süs eşyalarıdır. Kuran'da bahsedilen altın, gümüş takılar, inciler, çeşitli kumaşlar ve benzeri birçok eşya, insana estetik yönden zevk sunmak üzere Allah'ın yarattığı güzelliklerdendir. Allah'ın cennette samimi kullarına mükafat olarak vereceği bu güzelliklerden ayetlerde övgüyle bahsedilir:

Onların üzerinde hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler vardır. Gümüşten bileziklerle bezenmişlerdir... (İnsan Suresi, 21)

Allah bu ayetinde ipek ve atlas kumaşların değerine dikkat çekmiştir. Ayrıca ayetten anlaşıldığı gibi, gümüş takılar da Allah'ın insanlar için yarattığı süs eşyalarındandır. Kuran'ın daha pek çok ayetinde gümüş bileziklerden söz edilir.

Başka bir ayette de, altın bileziklerin ve incilerin güzelliğine işaret edilir:

Hiç şüphesiz Allah, iman edenleri ve salih amellerde bulunanları altından ırmaklar akan cennetlere sokar, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler; oradaki elbiseleri ipek(ten)tir. (Hac Suresi, 23)

Allah incinin seçkin bir süs eşyası olduğuna dikkat çekmiş ve cennette bir mükafat olarak müminlere verileceğini belirtmiştir.

İşte Allah'ın sunduğu tüm bu güzelliklere karşılık insanın yapacağı tek şey, O'na gereği gibi şükredebilmek ve Allah'ın istediği gibi bir yaşam sürmektir. İnsan, bunun karşılığında cennetle mükafatlandırılacak ve sonsuza kadar tükenmeyecek nimetlere ve güzelliklere kavuşacaktır. Aksi takdirde ise, dünyada kendisine sunulan bu imkanlardan belki geçici bir süre yararlanacak ama bu yararlanma ona, yaptıklarından hesaba çekileceği hesap gününde hiçbir fayda sağlamayacaktır. Ve sonsuza kadar kalmak üzere, tek bir güzelliğin bile yer almadığı cehhenemi hak edecektir.

Kuran'da Övülen Dekorasyon Anlayışı

İnsanı "en güzel surette" yaratan Allah, ona estetikten zevk almayı da öğretmiştir. Canlıların içinde, "güzel" kavramının farkında olan tek varlık insandır. İnsan, hem güzel olan şeyleri sever, hem de kendi yaptığı şeylerde estetik bir yön olması isteğiyle hareket edip kendisi de güzel şeyler ortaya çıkarmaya çalışır.

Kuran'ın işaretleriyle, estetik, güzellik ve inceliğe dair pek çok detay müminler arasında da teşvik edilmiştir. Allah bir ayetinde, "kulları için çıkardığı ziynet ve temiz rızıklar" için "… dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet günü ise yalnızca onlarındır…" diye haber vermiştir. (Araf Suresi, 32)

Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi yeryüzündeki tüm incelik ve güzellikler, onları takdir edebilen müminler içindir ve bunlarla kıyaslanmayacak nicesi de ahirette yalnız inananlara verilecektir.

Var olan her güzellik, herşeyi yaratan Allah'ın bir ürünüdür. Bu yüzden mümin güzellikten etkilenir, şükreder ve her nimet onu Rabbimize daha da yakınlaştırır. Kuran'da Hz. Süleyman'ın hayatı ile ilgili verilen detaylar bu konularda çeşitli işaretler içermektedir. Hz. Süleyman, Allah'ın verdiği zenginlikten, güçten ve ihtişamdan çok zevk aldığını söyler ve bunun nedenini de şöyle açıklar:

O da demişti ki: "Gerçekten ben, mal (veya at) sevgisini Rabbimi zikretmekten dolayı tercih ettim..." (Sad Suresi, 32)

Buradan anlaşıldığı gibi, inanmayanlar için saptırıcı bir etkiye sahip olan mal, mülk, ihtişam ve zenginlik, mümin için bir hayır, güzellik ve Allah'ın rızasını kazanmak, şükretmek için bir vesile olmaktadır.

Hz. Süleyman'ın yaptırmış olduğu eserler de onun sanat zevkini ortaya çıkarmaktadır. Bugün Kudüs'te yer alan ve sadece bir duvarı ayakta olan Süleyman Mabedi, Tevrat, İncil ve Kuran ile o döneme ait tüm tarihi belge ve yazmalarda bahsedilen, görkemli bir saraydı. Kendisini ziyarete gelen Sebe Melikesi sarayın içine girdiğinde tüm zeminin camla kaplı olduğunu anlamamış zemini su zannetmişti. Bu, insanların alışık olmadığı bir teknikti. Sebe Melikesi saraydaki ihtişamı görünce Hz. Süleyman'ın aklına, sanatına ve bilgisine teslim olmuş ve iman etmişti.

Hz. Süleyman kıssası müminler için çok dikkat çekici bir örnektir. Müslümanların yeryüzünü nasıl güzel eserlerle donatabileceklerini, sanatta ve estetikte nasıl ilerleyebileceklerini göstermek açısından önemli bir delil oluşturur. Nitekim yakın tarihimizde de bu yönde bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşanan ihtişam ve sahip oldukları sanat anlayışı buna güzel bir örnektir. Osmanlı sanatını bu kadar değerli kılan en önemli unsur, ilhamını bizzat Kuran'dan alması, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği güzellikleri kullanmış olmasıdır.

Kuran'da dekorasyonda kullanılabilecek inceliklerle ilgili pek çok detay bildirilmiş, çeşitli örnekler verilmiştir. Evlerin üzerine kurulduğu mekanlardan, iç dekorasyonlarına kadar insanın hoşuna gidecek noktalara dikkat çekilmiştir.

Allah özellikle cenneti tarif eden ayetlerinde bu yönde işaretler sunmuştur. Zira Allah, cenneti insan ruhunun en hoşlanacağı ve en etkileneceği malzemelerle donatmıştır. Kuran ayetlerinde, cennetteki bu ortam detaylı olarak anlatılırken, aslında insanlara dünyada da en hoş mekanları nasıl elde edebilecekleri konusunda yol gösterilmektedir.

Kuran'da dikkat çekilen ve övülen dekorasyon örneklerinden bir kısmını şöyle sıralayabiliriz:

Yüksek Tavanlar

Ma'mur eve, yükseltilmiş tavana, (Tur Suresi, 4-5)

Yüksek tavanlı yerler, içinde bulunan kimseye ferahlık ve genişlik hissi verirler. Estetik açıdan da son derece görkemlidirler. Bunun tam aksine alçak tavanlı, basık yerler de insanın ruhuna sıkıntı veren yerlerdir. Hatta bu özelliğin cehennemde bir azap çeşidi olarak kullanılacak olması da oldukça dikkat çekicidir. Cehennem'in tarif edildiği ayetlerde basık, dar ve sıkışık yerlere dikkat çekilmesi insanlara, dünyada da dar ve basık ortamların tercih edilmeyeceği yönünde işaretler sunuyor olabilir.

Gümüş Tavanlı Mekanlar ve Yüksek Merdivenler

... Evlerine gümüşten tavanlar ve üzerinde çıkıp-yükselecekleri merdivenler yapardık. Evlerine kapılar ve üzerinde yaslanıp-dayanacakları koltuklar, ve (daha nice) çekici-süsler (de verirdik). Bütün bunlar, yalnızca dünya hayatının metaıdır. Ahiret ise, Rabbinin Katı'nda muttakiler içindir. (Zuhruf Suresi, 33-35)

Allah'ın güzel olduğuna işaret ettiği dekorasyon modellerinden biri de, gümüşten tavanlar ve yüksek merdivenlerdir. Yukarıdaki ayetlerde Allah, bunları da "çekici süsler"den biri olarak nitelendirerek son derece değerli olduklarına işaret etmiştir.

Kapılar

Evlerine kapılar ve üzerinde yaslanıp-dayanacakları koltuklar ve (daha nice) çekici süsler (de verirdik)… (Zuhruf Suresi, 34-35)

Yine Zuhruf Suresi'ndeki bu ayette görülen "evlerine kapılar" ifadesi, kapıların da estetik ve sanat açısından önemli bir rol üstlendiğine dikkat çeker. İşlevsel kullanımının yanısıra, gümüş, altın, cam süslemeler ya da ahşap oyma gibi çok çeşitli malzemelerle yapılabilen kapılar, evin giriş bölümünde veya çeşitli yerlerinde aksesuar olarak kullanılabilirler. Nitekim Osmanlı sanatında bu uygulama gerçekleştirilmiş ve göze son derece hoş gelen çeşitli boyutlarda, desenlerde kapılar sarayları, köşkleri, konakları süslemiştir.

Sütunlar

'Yüksek sütunlar' sahibi İrem'e? Ki şehirler içinde onun bir benzeri yaratılmış değildi. (Fecr Suresi, 7-8)

Kuran'da adı geçen Ad kavmine ait İrem şehri görkemli mimarisi ve yüksek sütunlarının ihtişamıyla dikkat çekmiştir. Kuran'da anlatılan bu kıssa "yüksek sütunların" güzelliğine ve gösterişine yönelik bir anlam da içermektedir.

Mücevher İşlenmiş Tahtlar

Cennet ile ilgili ayetlerde tahtlardan sık sık bahsedilmekte ve tahtlar Allah'ın razı olduğu kullarına verdiği bir mükafat olarak tanıtılmaktadır:

Orada yükseklerde kurulmuş tahtlar da vardır. Konulmuş (içecek dolu) kaplar. Dizi dizi yastıklar. Ve serilmiş yaygılar. (Gaşiye Suresi, 13-16)

Hem görünüm, hem de kullanımda sağladığı rahatlık açısından tahtlar, insan için ideal oturma malzemelerindendir. Bunun yanısıra, tahtları süslemelerle donatmak ve daha ihtişamlı bir hale getirebilmek de mümkündür. Buna örnek olarak ayetlerde şöyle bildirilmektedir:

'Özenle işlenmiş mücevher' tahtlar üzerindedirler. Karşılıklı yaslanmışlardır. (Vakıa Suresi, 15-16)

Cennette oturma yeri olarak bildirilen bir başka detay da, rahatlıkla yaslanılabilen koltuklar, tahtlar olmasıdır. Ayetlerde bu güzellik ve rahatlık şöyle haber verilmiştir:

Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (İnsan Suresi, 13)

Gerçek şu ki, bugün cennet halkı, 'sevinç ve mutluluk dolu' bir meşguliyet içindedirler. Kendileri ve eşleri, gölgeliklerde, tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. (Yasin Suresi, 55-56)

Adn cennetleri; kapılar onlara açılmıştır. İçinde yaslanıp-dayanmışlardır… (Sad Suresi, 50-51)

Özenle dizilmiş tahtlar üzerinde yaslanmışlardır… (Tur Suresi, 20)

Yüksek Döşekler ve Ağır İşlenmiş Atlastan Yataklar

Yükseklere-kurulmuş döşekler (sedirler). (Vakıa Suresi, 34)

Allah'ın cennette yer alacağını belirttiği yükseklere kurulmuş döşekler ve sedirler, alçak bir zemine yerleştirilen düzenlere kıyasla görüntüyü çok daha geniş açılı alırlar. Bu yönleriyle son derece ferahlatıcı bir özelliğe sahiptirler.

Astarları, ağır işlenmiş atlastan yataklar üzerinde yaslanırlar. İki cennetin de meyve-devşirmesi (ordakilere) yakın (kolay)dır. Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? (Rahman Suresi, 54-55)

Yukarıdaki ayet, dekorasyonda kullanılan taht, döşek, koltuk ya da yatak gibi malzemelerde ağır işlenmiş atlas kullanmanın güzelliğine dikkat çekmiştir. İpeğin daha ağır ve kalın dokunmuş bir formu olan atlas, son derece estetik bir kumaş çeşididir. Atlasın ağır ve gösterişli iplik ve motiflerle işlenmiş olması, üzerine serildiği tahtın ya da yatağın görünümünü çok daha etkileyici hale getirecektir.

Yeşil Yastıklar

Yeşil yastıklara ve çarpıcı güzellikteki döşeklere yaslanırlar. Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? (Rahman Suresi, 76-77)

Allah'ın Kuran'da söz ettiği bir başka güzellik de yastıklardır. Bu ayetlerde yastıkların yanısıra insan ruhuna huzur ve rahatlık verdiği bugün bilim tarafından da onaylanan yeşil rengin önemine de dikkat çekilmiştir.

Altın Tepsiler ve Testiler

Onların etrafında altın tepsiler ve testilerle dolaşılır; orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız. İşte, yaptıklarınız dolayısıyla mirasçı kılındığınız cennet budur. (Zuhruf Suresi, 71-72)

Allah cennette ikram için kullanılan kapları da bir sanat ve estetikle yaratacağını bildirmiştir. Ayetin devamında da belirtildiği gibi, bu malzemeler "nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet aldığı" nimetlerdir.

Gümüşten Billur Kaplar, Kupalar ve Kadehler

Cennette altın tepsiler ve altın testilerin yanında kullanılacağı bildirilen bir başka ikram malzemesi de gümüşten yapılmış billur kaplar ve kupalardır. Cenneti tasvir eden ayetlerde bu konu şöyle anlatılmaktadır:

Çevrelerinde gümüşten billur kaplar, kupalar dolaştırılır. Gümüşten billur kaplar ki, onları belli bir ölçüyle tespit etmişlerdir. (İnsan Suresi, 15-16)

Hayatlarını Allah'ın istediği şekilde geçiren kişilere, sonsuz bir cennet hayatı ve orada nefislerine hoş gelecek sonsuz güzellikte nimetlerle karşılık verilecektir. Öyle ki müminlere, köşkleriyle, bahçeleriyle, dekorasyonuyla eşsiz bir ortamda altın tepsiler içerisinde billur kaplarla, kadehlerle cennete has kaynaklardan doldurulma içkilerle sonsuza dek hizmet edilecektir. Bir diğer ayette de, müminlere kadehler içerisinde yapılan bu ikrama dikkat çekilmektedir:

Birbirlerine karşı, tahtlar üzerinde (otururlar). Kaynaktan (doldurulmuş) kadehlerle çevrelerinde dolaşılır. (Saffat Suresi, 44-45)

Elbetteki tüm bunlar cennete has ve dünyadakilerle kıyas edilemeyecek güzellikte nimetlerdir. Ancak Allah, kullarına dünyada da cennettekileri andıran nimetler ve imkanlar sunmuştur. Buna karşılık müminin yapması gereken, kendisine verilen her türlü güzelliği takdir edip, ondan zevk almak ve sonsuz ikram sahibi Rabbimize karşı boyun eğici ve şükredici olmaktır.

KURAN’DA MEKAN TASVİRLERİ

Tarih boyunca yaşamış olan birçok peygamberin, onların kavimlerinin ve yaşadıkları yerlerin haberlerini Allah Kuran'da verir. Rabbimiz bu mekanlarla ilgili detaylı tarifler yapar. Ayrıca insanlar için yaşamaya uygun yerleşim alanlarına dikkat çeker. Hangi ortamın insan sağlığı için daha iyi ve hangi iklimin yaşamak için daha elverişli olduğuna işaret eder.

Barınmaya Elverişli Yerler

Hz. İsa ve annesi Hz. Meryem’in yaşadıkları yer hakkında bilgi veren ayet, barınmak için elverişli olan bir mekanın nasıl olabileceğine dair işaretler taşımaktadır:

Biz, Meryem’in oğlunu ve annesini bir ayet kıldık ve ikisini barınmaya elverişli ve akarsuyu olan bir tepede yerleştirdik. (Müminun Suresi, 50)

Hz. Meryem, İsa Peygamber’i dünyaya getirdikten sonra bu bölgeye yerleşmiştir. Bu ortamın en büyük avantajlarından biri akarsuyunun olmasıdır. Akarsuyu olan bir yer öncelikle, insan için her açıdan hayati bir önem taşıyan “suyun” olduğu bir yer demektir. Böyle bir yerleşim merkezinde ise hem beden, hem de mekan temizliğinin son derece kolay olacağı açıktır. Temizliğin yanında su, insan bedeninin fonksiyonlarını yerine getirebilmesi için her organın ihtiyaç duyduğu hayati bir maddedir. Vücudun belirli bir süre susuz kalması ölüme kadar varan rahatsızlıklarla sonuçlanabilir. İşte akarsu kenarlarındaki yerleşim merkezlerinin önemli bir faydası, kişinin buralarda su ihtiyacını hem en zahmetsiz, hem de en temiz yollardan karşılayabilmesidir.

Suyu bol olan bir yerleşim bölgesinin elbette daha başka yararları da vardır. Bunu, tarih boyunca akarsu kenarlarına kurulmuş olan birçok medeniyeti incelediğimizde görebiliriz. Bu medeniyetler, akarsuların sağladığı çeşitli kolaylıklardan faydalanmışlardır.

Özellikle ayette belirtildiği gibi bir tepenin yanında akarsu bulunması, suyun tepeden aşağıya doğru akışı boyunca her türlü birikintiyi toplamasını ve tüm bu topladıklarını bıraktığı noktada da, mineral ve besin açısından son derece zengin alüvyonlu topraklar oluşmasını sağlar. Bu da tarımın kalitesini ve verimini olumlu yönde etkiler. Toprağın zenginliğinin yanında, akarsuyun sağladığı bir başka avantaj da, sulama kolaylığıdır. Sulama kolaylığı sayesinde, vadi boyunca tarıma elverişli araziler oluşması mümkün olur. Böyle bir imkan, ekinlerin çok daha hızlı büyümesini ve çok daha bereketli olmasını sağlar. Suyun bolluğu ve akış imkanının olması, akarsu kenarlarındaki yerleşim bölgelerinde hayvancılık faaliyetlerinin yapılmasını da kolaylaştırır.

Akarsuların tüm medeniyetler için kilit bir unsur olmasının bir başka sebebi de, gemicilik, taşımacılık ve balıkçılık gibi ticari ve sosyal imkanların gelişmesini mümkün kılmasıdır. Örneğin Nil vadisinde yerleşmiş olan Mısırlılar tüm bu imkanları sonuna kadar kullanmış ve hem kültür hem de medeniyet açısından o dönem için çok ileri seviyelere ulaşmayı başarmışlardır.

Tüm bu hayati, sosyal ve ticari yararlardan başka, akarsuların estetik açıdan oluşturduğu güzellik de ayrı bir nimettir. Hem göze, hem de kulağa hoş gelen bu su kaynakları, güzel manzaralar oluşturarak, bu yerleşim merkezlerini son derece kıymetli bir hale getirirler.

Yalnızca birkaç madde olarak sıraladığımız bu yararlar, suyun bol olduğu yerlerin, insanların barınması için de en elverişli yerler olduğunu ortaya koymaktadır. İşte Allah Hz. Meryem ve Hz. İsa'nın yerleşim yerinden bahsederken, böyle mekanların faydalarına da işaret etmiştir.

Allah'ın Güzelliğine Dikkat Çektiği Ortamlar

Allah Kuran'da cennetle ilgili ayetlerde, insanlar için güzellikler içeren ortamlara da dikkat çekmiştir. Bu ortamlardan biri de alabildiğine uzanan yeşilliklerdir:

Bu-ikisinin ötesinde iki cennet daha var. Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Alabildiğine yemyeşildirler. (Rahman Suresi, 62-64)

İnsanı Allah yaratmıştır ve onun ruhuna zevk verecek şeyleri de en iyi Allah bilmektedir. İşte, alabildiğine uzanan yeşilliklere karşı insanda oluşan zevk de bunun göstergelerinden biridir.

Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise; onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu,) Allah'ın va'didir. Allah, va'dinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)

Altından ırmaklar akan yerlere, Kuran'da cennet tasvirlerinin yapıldığı ayetlerde dikkat çekilir. Cennetteki evlerin ve köşklerin hep böyle mekanlarda yer aldığı bildirilir. Allah'ın, razı olduğu kullarını cennette altından ırmaklar akan mekanlarla ödüllendirmesi, dünyada da buraların en güzel yerler olduğuna açık bir işarettir.

Kuran'da güzelliğine ve üstünlüğüne dikkat çekilen bir başka güzel mekan örneği de çeşitli ürünlerle bezenmiş bahçeler ve meyveliklerdir. Allah kupkuru topraktan her biri birbirinden güzel olan, çarpıcı kokularda, renklerde ve tatlarda meyveler çıkartır. Bu meyvelerin dallarından sarktığı ağaçlar ve bu ağaçlarla bezenmiş bahçeler ise dünyada olabilecek en güzel mekanlardandır. İşte cennetle ilgili ayetlerde de bu bahçelerin sonsuz yaşamda ne kadar kusursuz ve görkemli olacağı anlatılmıştır.

Ayetlerde dikkat çekilen meyve bahçelerinden bazıları şöyledir:

O, gökten su indirendir. Bununla herşeyin bitkisini bitirdik, ondan bir yeşillik çıkardık, ondan birbiri üstüne bindirilmiş taneler türetiyoruz. Ve hurma ağacının tomurcuğundan da yere sarkmış salkımlar, -birbirine benzeyen ve benzemeyen- üzümlerden, zeytinden ve nardan bahçeler (kılıyoruz.) Meyvesine, ürün verdiğinde ve olgunluğa eriştiğinde bir bakıverin. Şüphesiz inanacak bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır. (Enam Suresi, 99)

Kuran'da "tomurcuğundan yere sarkmış salkımlar" şeklinde ifade edilen hurma ağaçları, hem görüntülerinin hem de lezzetlerinin güzelliğiyle dikkat çeker. Bunun yanında tatlarıyla ve renkleriyle çeşitlilik gösteren üzüm bağları, zeytinden, nardan bahçeler, gerçekten de ürün verdiklerinde ve dallarında olgunlaştıklarında çarpıcı bir görünüme bürünürler.

DARWINİZM'İN ÇÖKÜŞÜ

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar. Bugün bilimsel gelişmeler, evreni ve tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel

iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır. Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır? Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı. Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in Türlerin Kökeni adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu. Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür." *(Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s.2)*

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin

tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır." *(Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196)*

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. *("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)* Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. *(Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)*

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? *(Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)*

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10950'de 1'dir. Ancak matematikte 1050'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır. Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu

enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. *(Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)*

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez. Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında *"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"* demek zorunda kalmıştı. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s.189)*

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı. Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)*

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20 .yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler. Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir.

Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. *(B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)*

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir. Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara-geçiş formu" adını verirler. Eğer gerçekten bu tür

canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, Türlerin Kökeni'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)*

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. *(Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)*

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. *(Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983, s. 197)*

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. *(Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389)*

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. *(J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992)*

Evrimciler "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. *(Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)*

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. *(Time, Kasım 1996)*

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. *(S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)*

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. *(Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)*

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim. Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta

normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10-950 olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar.

Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur. Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar

net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir. Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır.

En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli

algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir. Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran Yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. *(Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)*

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür.

Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir.

Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. *(Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43)*

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

NOTLAR

1 Prof. Dr. Fehmi Tuncel, *Bilim Teknik Dergisi,* Ocak 1993

2 Barbara A. Brehm, *Your Health and Fitness*, Fitness Management Magazine, 1990

3 Kathleen Mullen, *Some Benefits of Exercise*, Medical Times C.Brown Publishers, 1986

4 *Resimli Sağlık Ansiklopedisi,* Bilpa-İnkılap yayınları, cilt 4, s. 476

5 *Sabah Gazetesi*, 25 Aralık 1997, Harvard Ünv. hazırladığı rapordan

6 *Ana Britannica Ansiklopedisi,* 8. Cilt, s. 334

7 *Temel Brittannica Ansiklopedisi,* 16. Cilt, s. 212

8 *Bilim ve Teknik Dergisi,* Mayıs 1984

9 *Hürriyet Gazetesi,* 19 Ekim 1993

10 *Büyük Laurausse Sözlük ve Ansiklopedisi*, Milliyet Yayınları, 2. Cilt, s. 786

11*Temel Britannica Ansiklopedisi*, 9. Cilt, s.63

12 *Th PDR Family Guide To Nutiro and Health*, s.596

13 *Hürriyet Gazetesi*, 6 Mart 1999

14 *Bilim ve Teknik Dergis*i, Eylül 1998, s.86

15 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız,* Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.72

16 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız,* Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.72

17 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.72

18 *Foods & Food Production Encylopedia*, s.16

19 Prof.Ayşe Baysal, *Beslenme*, Hatipoğlu Yayınevi, Ankara: 1996, 6. Baskı, s.108-109

20 Prof.Ayşe Baysal, *Beslenme*, Hatipoğlu Yayınevi, Ankara: 1996, 6. Baskı, s.204

21 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.81

22 *Bilim Teknik Dergisi*, Temmuz 1987, s.30 Gıda Günlüğü, Gülgün Akbaba

23 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.81

24 *Hürriyet Gazetes*i, 19 Mart 1999

25 *Focus Dergisi*, Mart 1999, Sayı 3, s.43

26 Dr.Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.88

27 *Scientific Encyclopedia,* s.207

28 Muammer Kayahan, “*Sağlıklı Yaşam ve Zeytinyağı*”, Bilim Teknik Dergisi, Nisan 1995, s.48

29 Muammer Kayahan, “*Sağlıklı Yaşam ve Zeytinyağı*”, Bilim Teknik Dergisi, Nisan 1995, s.48

30 Muammer Kayahan, “*Sağlıklı Yaşam ve Zeytinyağı*”, Bilim Teknik Dergisi, Nisan 1995, s.48

31 Lale Tokgözoğlu, H.Ü. Tıp Fakültesi Kardiyoloji Bölümü, *Bilim Teknik Dergisi*, Nisan 1995, s.50

32 *Hürriyet*, 14 Mayıs 1997, Ayşegül Kartal, Zeytinyağı Kongresi

33 Dr. Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.80

34 Dr. Mehmet Göbelez, *Gıdalarımız ve Sağlığımız*, Mars Matbaası, Ankara: 1973, s.80

35 *The Independent Newspaper*, 9 June 1995

Kuran'ın insan hayatına sunduğu güzelliklerden haberdar mısınız? Allah'ın tüm insanlara gönderdiği Kitap'ı ne kadar tanıyorsunuz?

Kuran'da insanlara, neden yaratıldıkları, ne amaçla var edildikleri, bu amaç doğrultusunda nasıl yaşamaları gerektiği, kulluk görevini ne şekilde yerine getirecekleri ve bunu yaptıkları ya da yapmadıkları takdirde kendilerini nasıl bir sonun beklediği bildirilir. İnsanlar, güzele, doğruya, temize ve ebedi mutluluğa çağırılır. Kuran, Allah'ın kullarına bir rahmet, bir hidayet, bir rehber olarak yolladığı hak kitaptır. Allah Kuran'ın bu özelliklerini pek çok ayetinde bildirir:

"Andolsun, onların kıssalarında temiz akıl sahipleri için ibretler vardır. (Bu Kuran) düzüp uydurulacak bir söz değildir, ancak kendinden öncekilerin doğrulayıcısı, her şeyin 'çeşitli biçimlerde açıklaması' ve iman edecek bir topluluk için bir hidayet ve rahmettir."

(Yusuf Suresi, 111)